UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

24 päivänä syyskuuta 2015 *

Kieliä koskevat järjestelyt — Ilmoitukset avoimista kilpailuista hallintovirkamiesten ja hallintoavustajien palvelukseen ottamista varten — Toisen kielen valinta kolmesta kielestä — Kieli, jolla pidetään yhteyttä kilpailun hakijoihin — Asetus N:o 1 — Henkilöstösääntöjen 1 d artiklan 1 kohta, 27 artiklan ensimmäinen kohta ja 28 artiklan f alakohta — Syrjintäkiellon periaate — Oikeasuhteisuus

Asioissa T-124/13 ja T-191/13,

Italian tasavalta, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato P. Gentili,

kantajana asiassa T-124/13, ja

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään aluksi abogado del Estado S. Centeno Huerta, sittemmin abogado del Estado J. García-Valdecasas Dorrego,

kantajana asiassa T-191/13 ja Italian tasavallan vaatimuksia tukevana väliintulijana asiassa T-124/13,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään asiassa T-124/13 J. Currall, B. Eggers ja G. Gattinara ja asiassa T-191/13 J. Currall, J. Baquero Cruz ja B. Eggers,

vastaajana,

joista asiassa T-124/13 vaaditaan kumoamaan ensinnäkin ilmoitus avoimesta kilpailusta EPSO/AST/125/12 (EUVL 2012, C 394 A, s. 1) varallaololuettelon laatimiseksi tilintarkastus-, kirjanpito- ja rahoitus- sekä talous- ja tilastoalan hallintoavustajien myöhempää palvelukseen ottamista varten, toiseksi ilmoitus avoimesta kilpailusta EPSO/AST/126/12 (EUVL 2012, C 394 A, s. 11) varallaololuettelon laatimiseksi biologian, biotieteiden ja terveystieteiden, kemian, fysiikan ja materiaalitieteiden, ydintutkimuksen, maa- ja vesirakennuksen ja konetekniikan sekä sähkötekniikan ja elektroniikan alan hallintoavustajien myöhempää palvelukseen ottamista varten ja kolmanneksi ilmoitus avoimesta kilpailusta EPSO/AD/248/13 (EUVL 2013, C 29 A, s. 1) varallaololuettelon laatimiseksi rakennusturvallisuuden ja rakennustekniikan alan hallintovirkamiesten (AD 6) myöhempää palvelukseen ottamista varten joista asiassa T-191/13 vaaditaan kumoamaan ilmoitus avoimesta kilpailusta EPSO/AD/248/13.

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja D. Gratsias (esittelevä tuomari) sekä tuomarit M. Kancheva ja C. Wetter,

kirjaajat: johtava hallintovirkamies J. Palacio-González ja hallintovirkamies S. Bukšek Tomac,

* Oikeudenkäyntikielet: italia ja espanja.

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä sekä 26.2. ja 4.3.2010 pidetyissä istunnoissa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

1 Euroopan henkilöstönvalintatoimisto (jäljempänä EPSO) on toimielinten yhteinen elin, joka perustettiin Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimiston perustamisesta 25.7.2002 tehdyllä Euroopan parlamentin, neuvoston, komission, tuomioistuimen, tilintarkastustuomioistuimen, talous- ja sosiaalikomitean, alueiden komitean ja Euroopan oikeusasiamiehen päätöksellä (EYVL L 197, s. 53). Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt) 2 artiklan kolmannen kohdan, sellaisena kuin se oli ennen henkilöstösääntöjen muuttamisesta 22.3.2004 annettua neuvoston asetusta (EY, Euratom) N:o 723/2004 (EUVL L 124, s. 1), mukaisesti edellä mainitun päätöksen allekirjoittaneet toimielimet ovat päätöksen 2 artiklan 1 kohdan nojalla uskoneet niiden nimittäville viranomaisille henkilöstösääntöjen 30 artiklan ensimmäisessä alakohdassa ja liitteessä III uskotut henkilöstövalintaa koskevat valtuudet EPSOlle. Saman päätöksen 4 artiklassa säädetään, että henkilöstösääntöjen 91 a artiklan mukaisesti EPSOlle kuuluvien valtuuksien käyttöön liittyvät vaatimukset ja valitukset toimitetaan EPSOlle, kun taas näissä asioissa mahdollisesti nostettavat kanteet nostetaan Euroopan komissiota vastaan.

2 EPSO julkaisi 7.9.2012 Euroopan unionin virallisessa lehdessä (EUVL C 270 A, s. 1) avoimia kilpailuja koskevan oppaan (jäljempänä opas). Oppaan osassa 3, jonka otsikko on ”Yhteydenpito”, todetaan seuraavaa:

”Yleisessä tiedottamisessa, kutsuttaessa hakijoita osallistumaan kokeisiin ja kaikessa muussakin EPSOn ja hakijoiden välisessä viestinnässä käytetään selkeyden ja molemminpuolisen ymmärtämisen varmistamiseksi ainoastaan englannin, ranskan tai saksan kieltä.”

3 EPSO julkaisi 20.12.2012 Euroopan unionin virallisessa lehdessä ilmoituksen avoimesta kilpailusta EPSO/AST/125/12 varallaololuettelon laatimiseksi tilintarkastus-, kirjanpito- ja rahoitus- sekä talous- ja tilastoalan hallintoavustajien myöhempää palvelukseen ottamista varten (EUVL C 394 A, s. 1) sekä ilmoituksen avoimesta kilpailusta EPSO/AST/126/12 varallaololuettelon laatimiseksi biologian, biotieteiden ja terveystieteiden, kemian, fysiikan ja materiaalitieteiden, ydintutkimuksen, maa- ja vesirakennuksen ja konetekniikan sekä sähkötekniikan ja elektroniikan alan hallintoavustajien myöhempää palvelukseen ottamista varten (EUVL C 394 A, s. 11). EPSO julkaisi 31.1.2013 Euroopan unionin virallisessa lehdessä ilmoituksen varallaololuettelon laatimista rakennusturvallisuuden ja rakennustekniikan alan hallintovirkamiesten (AD 6) myöhempää palvelukseen ottamista varten koskevasta avoimesta kilpailusta EPSO/AD/248/13 (EUVL C 29 A, s. 1). Käsiteltävissä kanteissa vaaditaan kumoamaan nämä avoimia kilpailuja koskevat ilmoitukset (jäljempänä yhdessä riidanalaiset ilmoitukset).

4 Kunkin riidanalaisen ilmoituksen johdanto-osassa todetaan, että opas ”on olennainen osa” ilmoitusta.

5 Riidanalaisten ilmoitusten mukaan edellytyksenä kilpailuun osallistumiselle on perusteellinen taito Euroopan unionin yhdessä virallisessa kielessä (joita oli tuolloin 23), josta käytetään nimitystä kilpailun kieli 1, sekä tyydyttävä taito toisessa kielessä, josta käytetään nimitystä kilpailun kieli 2 ja jonka kukin hakija saattoi valita saksan, englannin ja ranskan kielistä, kunhan se oli jokin muu kuin saman hakijan valitsema kieli 1 (riidanalaisten ilmoitusten III osan 2.3 kohta).

6 Kunkin riidanalaisen ilmoituksen samassa kohdassa täsmennetään kielen 2 valinnan rajaamista edellä mainittuihin kolmeen kieleen. Avointa kilpailua EPSO/AD/248/13 koskevassa ilmoituksessa todetaan tältä osin seuraavaa:

”[Tuomion 27.11.2012, Italia v. komissio (C-566/10 P, Kok., EU:C:2012:752)] mukaan EU:n toimielinten on ilmoitettava syyt toisen kielen valintavaihtoehtojen rajoittamiselle tässä kilpailussa tiettyihin unionin virallisiin kieliin.

Toisen kielen valintavaihtoehdot tässä kilpailussa on määritetty yksikön edun mukaisesti. Nämä edut edellyttävät, että uudet työntekijät ovat heti toimintakykyisiä ja pystyvät kommunikoimaan sujuvasti päivittäisessä työssään. Muussa tapauksessa toimielinten toiminta häiriintyisi vakavasti.

EU:n toimielinten pitkäaikaisen käytännön mukaan sisäisessä viestinnässä käytettävät kielet ovat englanti, ranska ja saksa. Ne ovat myös ulkoisessa viestinnässä ja asiakirjojen käsittelyssä tavallisimpia kieliä. Englanti, ranska ja saksa ovat myös kaikkein yleisimpiä valintoja toiseksi kieleksi silloinkin, kun kilpailuun hakijat voivat valita kielen vapaasti. Tämä osoittaa niiden olevan yleisiä myös nykyisessä koulutuksessa ja työelämässä, joten EU-virkoja hakevien voidaan odottaa hallitsevan ainakin yhtä näistä kielistä. Kun otetaan tasapuolisesti huomioon yksikön etu ja hakijoiden tarpeet ja valmiudet sekä lisäksi kyseisen kilpailun ala, on perusteltua järjestää kokeet näillä kolmella kielellä, jotta voidaan varmistaa, että riippumatta ensimmäisestä kielestä kaikki hakijat hallitsevat vähintään yhden kyseisistä kolmesta työkielestä. Jotta hakijoita kohdeltaisiin tasapuolisesti, heistä jokaisen eli myös niiden, joiden ensimmäinen kielivalinta on yksi kolmesta työkielestä, on suoritettava koe näistä kolmesta kielestä valitulla toisella kielellä. Arvioidessaan hakijoiden pätevyyttä tällä tavalla toimielimet voivat arvioida hakijoiden valmiuksia suoriutua alusta alkaen työtehtävistään todellisissa työoloissa. Tällä asialla ei ole vaikutusta myöhempään kielikoulutukseen henkilöstösääntöjen 45 artiklan 2 kohdassa edellytetyn kolmannen kielen taidon hankkimiseksi.”

Samat täsmennykset on esitetty myös kahdessa muussa riidanalaisessa ilmoituksessa, vaikkakin tietyissä kielitoisinnoissa hieman eri sanamuodoin.

7 Avoimia kilpailuja EPSO/AST/125/12 ja EPSO/AD/248/13 koskevissa ilmoituksissa ilmoitetaan alkukarsintakokeista, jotka suoritetaan tietokoneella (kummankin ilmoituksen IV osa). Avointa kilpailua koskevassa ilmoituksessa EPSO/AD/248/13 täsmennetään, että nämä alkukarsintakokeet järjestetään vain, jos kilpailun kullekin alalle on ilmoittautunut enemmän kuin 1 000 hakijaa.

8 Avointa kilpailua koskevissa ilmoituksissa EPSO/AST/126/12 ja EPSO/AD/248/13 on osa (ensimmäisen ilmoituksen IV osa ja jälkimmäisen ilmoituksen V osa), jonka otsikko on ”Kilpailuun hyväksyminen ja todistusasiakirjojen arviointi”. Siinä todetaan, että yleisten ja erityisten edellytysten täyttyminen sekä todistusasiakirjat tarkistetaan ”ensin” niiden tietojen perusteella, jotka hakija on antanut rekisteröitymisen yhteydessä. Tästä täsmennetään, että hakijan vastaukset yleisiä ja erityisiä edellytyksiä koskeviin kysymyksiin käsitellään, jotta voidaan arvioida, merkitäänkö kyseinen henkilö niistä hakijoista laadittavaan luetteloon, jotka täyttävät kaikki kilpailun osallistumisedellytykset. Seuraavaksi valintalautakunta arvioi kilpailun osallistumisedellytykset täyttävien hakijoiden todistusasiakirjat ja valitsee sen perusteella hakijat, joiden pätevyys (erityisesti tutkintotodistus ja työkokemus) vastaa parhaiten näissä ilmoituksissa kuvattuja työtehtäviä ja valintakriteerejä.

9 Tämä valinta tehdään vain niiden ilmoitusten perusteella, jotka hakija on tehnyt hakemuksen osiossa ”kykyjen kartoitus” (talent screener). Nämä tiedot tarkistetaan tarvittaessa myöhemmin hakijoiden toimittamien todistusasiakirjojen perusteella niiden hakijoiden osalta, jotka ovat saaneet kilpailun viimeisessä vaiheessa parhaat kokonaispisteet ja kustakin kokeesta vaaditun vähimmäispistemäärän. Valinta käsittää kaksi vaihetta. Valinnan ensimmäinen, tutkintoihin perustuva vaihe tapahtuu vain niiden vastausten perusteella, jotka hakija on rastittanut hakemuksen osiossa ”kykyjen kartoitus” (talent screener) ja sen mukaan, miten kutakin näistä kysymyksistä painotetaan. Ennen hakemusten tarkastelemista valintalautakunta antaa kullekin riidanalaisten ilmoitusten liitteiden kohdassa 4

esitetylle valintakriteerille painotuksen asteikolla 1–3 sen mukaan, miten tärkeänä se pitää kutakin kriteeriä. Tämän jälkeen eniten pisteitä saaneiden hakijoiden sähköiset hakemukset otetaan tarkasteltaviksi valinnan toiseen vaiheeseen. Toisessa vaiheessa tarkasteltujen hakemusten määrä on kunkin alan osalta noin yhdeksän kertaa kyseessä olevassa kilpailuilmoituksessa ilmoitettuun varallaololuetteloon merkittävien hakijoiden lukumäärä. Valintalautakunta tutkii hakijoiden vastaukset ja antaa kustakin vastauksesta 0–4 pistettä. Pistemäärä kerrotaan kullekin kysymykselle annetulla painotuksella. Sen jälkeen pistemäärät lasketaan yhteen, jotta saadaan selville hakijoiden kokonaispisteet. Tämän jälkeen hakijat luokitellaan paremmuusjärjestykseen kokonaispistemäärien perusteella.

10 Riidanalaisissa ilmoituksissa kyseessä olevien valintamenettelyjen viimeinen vaihe on avoimia kilpailuja EPSO/AST/125/12 ja EPSO/AD/248/13 koskevissa ilmoituksissa arviointikeskukseen kutsuminen (ks. ensin mainitun ilmoituksen V osa ja jälkimmäisen ilmoituksen VI osa) ja avointa kilpailua EPSO/AST/126/12 koskevassa ilmoituksessa avoimen kilpailun järjestäminen (ks. ilmoituksen V osa). Arviointikeskukseen kutsuttavien hakijoiden määrä on kunkin alan osalta enintään kolme kertaa varallaololuetteloon kirjattavien kilpailun läpäisseiden hakijoiden määrä.

11 Avoimia kilpailuja EPSO/AST/126/12 ja EPSO/AD/248/13 koskevissa ilmoituksissa on liitteitä, joista jokainen koskee kutakin kyseisten kahden ilmoituksen alaa. Jokaisen liitteen 4 kohdassa luetellaan valintaperusteet, jotka valintalautakunta ottaa huomioon tarkastellessaan vastauksia, jotka hakija on antanut hakemuksen osiossa ”kykyjen kartoitus” (talent screener) (ks. edellä 9 kohta).

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

12 Italian tasavalta nosti asian T-124/13 kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 4.3.2013 toimittamallaan kannekirjelmällä.

13 Espanjan kuningaskunta pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 4.7.2013 toimittamallaan väliintulohakemuksella saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen Italian tasavallan vaatimuksia. Unionin yleisen tuomioistuimen kolmannen jaoston puheenjohtaja hyväksyi väliintulohakemuksen 11.9.2013 antamallaan määräyksellä. Espanjan kuningaskunta jätti väliintulokirjelmänsä 22.11.2013.

14 Italian tasavalta vaatii asiassa T-124/13, että unionin yleinen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaiset ilmoitukset

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

15 Espanjan kuningaskunta tukee Italian tasavallan vaatimuksia riidanalaisten ilmoitusten kumoamisesta ja vaatii, että komissio velvoitetaan korvaamaan sen väliintulosta aiheutuvat oikeudenkäyntikulut.

16 Komissio vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa Italian tasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

17 Espanjan tasavalta nosti asian T-191/13 kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 5.4.2013 toimittamallaan kannekirjelmällä.

18 Espanjan kuningaskunta vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— kumoaa avointa kilpailua EPSO/AD/248/13 koskevan ilmoituksen

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

19 Komissio vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa Espanjan kuningaskunnan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

20 Koska unionin yleisen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa muutettiin, esittelevä tuomari määrättiin kahdeksanteen jaostoon, jonka käsiteltäväksi esillä olevat asiat tämän jälkeen siirrettiin.

21 Unionin yleinen tuomioistuin (kahdeksas jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn käsiteltävissä asioissa sekä kehotti 2.5.1991 päivätyn unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 64 artiklan mukaisena prosessinjohtotoimenpiteenä asian T-191/13 asianosaisia vastaamaan kirjallisesti muutamiin kysymyksiin. Asianosaiset noudattivat tätä pyyntöä asetetussa määräajassa.

22 Asianosaisten suulliset lausumat ja niiden unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin suullisiin kysymyksiin antamat vastaukset kuultiin istunnoissa, jotka pidettiin 26.2.2015 asiassa T-191/13 ja 4.3.2015 asiassa T-124/13.

23 Asiassa T-191/13 pidetyssä istunnossa unionin yleinen tuomioistuin kehotti Espanjan kuningaskuntaa esittämään määräajassa kirjallisesti huomautuksensa käsiteltävien asioiden mahdollisesta yhdistämisestä tuomion antamista varten. Suullinen käsittely päätettiin 3.3.2015 Espanjan kuningaskunnan toimitettua huomautuksensa.

Oikeudellinen arviointi

24 Asianosaiset ilmoittivat unionin yleisen tuomioistuimen suulliseen kysymykseen istunnossa antamissaan vastauksissa ja Espanjan kuningaskunnan tapauksessa kirjallisesti annetussa vastauksessa (ks. edellä 23 kohta), etteivät ne vastustaneet käsiteltävien asioiden yhdistämistä, joten unionin yleinen tuomioistuin päätti työjärjestyksen 67 artiklan mukaisesti yhdistää ne lopullisen ratkaisun antamista varten.

25 Italian tasavalta vetoaa asiassa T-124/13 nostamansa kanteen tueksi seitsemään kanneperusteeseen. Ensimmäinen niistä koskee SEUT 263, SEUT 264 ja SEUT 266 artiklan rikkomista, toinen SEUT 342 artiklan ja Euroopan talousyhteisössä käytettäviä kieliä koskevista järjestelyistä 15.4.1958 annetun neuvoston asetuksen N:o 1 (EYVL 1958, 17, s. 385), sellaisena kuin se on muutettuna, 1 ja 6 artiklan rikkomista, kolmas EU 6 artiklan 3 kohdan, SEUT 18 artiklan, Nizzassa 7.12.2000 julistetun Euroopan unionin perusoikeuskirjan (EYVL C 364, s. 1) 22 artiklan, asetuksen N:o 1 1 ja 6 artiklan, henkilöstösääntöjen 1 d artiklan 1 ja 6 kohdan, 27 artiklan toisen kohdan ja 28 artiklan f alakohdan sekä henkilöstösääntöjen liitteessä III olevan 1 artiklan 2 ja 3 kohdan rikkomista, neljäs EU 6 artiklan 3 kohdan rikkomista ja luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista, viides harkintavallan väärinkäyttöä sekä ”kilpailuilmoitusten luonteen ja tarkoituksen kannalta olennaisten sääntöjen”, erityisesti henkilöstösääntöjen 1 d artiklan 1 ja 6 kohdan, 27 artiklan toisen kohdan, 28 artiklan f alakohdan, 34 artiklan 3 kohdan ja 45 artiklan 1 kohdan rikkomista ja suhteellisuusperiaatteen loukkaamista, kuudes SEUT 18 artiklan, SEUT 24 artiklan neljännen kohdan, perusoikeuskirjan 22 artiklan, asetuksen N:o 1 2 artiklan sekä henkilöstösääntöjen 1 d artiklan 1 ja 6 kohdan rikkomista ja seitsemäs SEUT 296 artiklan toisen kohdan, asetuksen N:o 1 1 ja 6 artiklan, henkilöstösääntöjen 1 d artiklan 1 ja 6 kohdan ja 28 artiklan f alakohdan ja henkilöstösääntöjen liitteessä III olevan 1 artiklan 1 kohdan f alakohdan rikkomista, suhteellisuusperiaatteen loukkaamista sekä tosiseikkojen huomioon ottamista vääristyneellä tavalla.

26 Espanjan kuningaskunta väittää asiassa T-124/13 Italian tasavallan vaatimusten tueksi, että riidanalaiset ilmoitukset on kumottava, koska ne rikkovat perusoikeuskirjan 22 artiklaa, SEUT 342 artiklaa, asetuksen N:o 1 1 ja 6 artiklaa, henkilöstösääntöjen 1 d ja 27 artiklaa ja ovat ristiriidassa 27.11.2012 annetussa tuomiossa Italia v. komissio (C-566/10 P, Kok., EU:C:2012:752) vahvistetun oikeuskäytännön kanssa. Se lisää, että riidanalaiset ilmoitukset ovat syrjiviä, koska niissä asetetaan saksan, englannin ja ranskan kielet erityisasemaan, ja että niillä rikotaan henkilöstösääntöjen 27 artiklaa sen vuoksi, ettei niissä tarkoitetulla valintajärjestelmällä taata parhaiden hakijoiden palvelukseen ottamista, ja loukataan suhteellisuusperiaatetta, koska ne eivät ole paras tapa saavuttaa tavoiteltua päämäärää.

27 Espanjan kuningaskunta vetoaa asiassa T-191/13 kolmeen kanneperusteeseen, joista ensimmäinen koskee asetuksen N:o 1 rikkomista, toinen henkilöstösääntöjen 1 d artiklan rikkomista sekä syrjintäkiellon periaatteen ja suhteellisuusperiaatteen loukkaamista ja kolmas henkilöstösääntöjen 27 artiklan rikkomista.

28 On todettava, että Italian tasavalta ja Espanjan kuningaskunta riitauttavat edellä mainituilla kanneperusteillaan kaksi riidanalaisten ilmoitusten erillistä osaa eli yhtäältä sen, että hakijoiden ja EPSOn välisessä yhteydenpidossa käytettävät kielet on rajattu saksan, englannin ja ranskan kieliin, ja toisaalta sen, että kyseisissä ilmoituksissa tarkoitettujen kilpailujen hakijoiden toisen kielen valinta on rajattu näihin kolmeen edellä mainittuun kieleen. Espanjan kuningaskunta riitauttaa lisäksi asiassa T-191/13 avointa kilpailua EPSO/AD/248/13 koskevan ilmoituksen kolmannen osan eli sen, että hakijan siinä tarkoitettua kilpailua varten saksan, englannin ja ranskan kielistä valitsemaa toista kieltä käytettiin kilpailun viimeisen vaiheen tietyissä kokeissa (”arviointikeskus”; ks. edellä 10 kohta).

29 Italian tasavallan ja Espanjan kuningaskunnan esittämien kanneperusteiden valossa on seuraavaksi tutkittava niiden riitauttamien ilmoitusten kahden osan (ks. edellä 28 kohta) lainmukaisuus. Tämän jälkeen on tarvittaessa tutkittava Espanjan kuningaskunnan riitauttaman kilpailuilmoituksen EPSO/AD/248/13 kolmannen osan (ks. edellä 28 kohta) lainmukaisuus.

30 Ennen tätä on kuitenkin aluksi tarkasteltava Espanjan kuningaskunnan asiassa T-191/13 esittämän, asetuksen N:o 1 rikkomista koskevan ensimmäisen perusteen tutkittavaksi ottaminen, koska komissio on kiistänyt sen.

Asiassa T-191/13 esitetyn ensimmäisen kanneperusteen tutkittavaksi ottaminen

31 Asiassa T-191/13 esittämässään kannekirjelmässä Espanjan kuningaskunta toteaa vaativansa kilpailuilmoituksen EPSO/AD/248/13 kumoamista asetuksen N:o 1 1 ja 6 artiklan perusteella ja lisää, että sen mukaan kyseinen kilpailuilmoitus ei ole tällä asetuksella käyttöön otetun kielijärjestelmän mukainen.

32 Komissio väittää kuitenkin, että Espanjan kuningaskunta on esittänyt asetuksen N:o 1 rikkomista koskevan perusteen ainoastaan sivuhuomautuksena ilmoittamatta sitä riittävällä tavalla. Sen mukaan tällainen väite ei täytä 2.5.1991 annetun työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdassa esitettyjä vaatimuksia eikä se ole tämän alakohdan soveltamisesta annetun oikeuskäytännön mukainen.

33 Tästä on muistutettava, että Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artiklan ensimmäisen kohdan ja 2.5.1991 annetun työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla kanteessa on mainittava oikeudenkäynnin kohde ja yhteenveto kanteen oikeudellisista perusteista. Terminologiaa koskevasta kysymyksestä riippumatta tämän esityksen on oltava riittävän selkeä ja täsmällinen, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja unionin yleinen tuomioistuin harjoittaa valvontaansa. Oikeusvarmuuden ja hyvän oikeudenkäytön takaamiseksi kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksenä on, että ne oleelliset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joihin kanne perustuu, ilmenevät ainakin pääpiirteittäin mutta silti johdonmukaisesti ja ymmärrettävästi itse kannekirjelmästä. On erityisesti todettava, että kanneperusteiden esittäminen ei ole sidoksissa työjärjestyksessä käytettyihin termeihin

eikä siinä lueteltuihin seikkoihin ja että saattaa olla riittävää, että kanneperusteista esitetään pikemminkin niiden sisältö kuin oikeudellinen luonnehdinta, kunhan nämä perusteet ilmenevät kannekirjelmästä kyllin selvästi. Se, että kanneperusteet vain ilmoitetaan kanteessa abstraktisti, ei vastaa unionin tuomioistuimen perussäännössä ja työjärjestyksessä asetettuja vaatimuksia, ja näissä teksteissä käytetty ilmaus ”yhteenveto kanteen oikeudellisista perusteista” merkitsee sitä, että kanteessa on selvitettävä, mille seikoille se perustuu (ks. määräys 28.4.1993, De Hoe v. komissio, T-85/92, Kok., EU:T:1993:39, 20 ja 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

34 Tästä oikeuskäytännöstä seuraa, että lukuun ottamatta oikeusjärjestyksen perusteisiin pohjautuvia perusteita, jotka unionin tuomioistuimet tutkivat tarvittaessa viran puolesta, kantajan on esitettävä kannekirjelmässä ne perusteet, joihin se vetoaa kanteensa tueksi. Tähän ei riitä, että kanneperusteen otsikko ilmoitetaan abstraktisti. Lisäksi on ilmoitettava kanneperusteen sisältö eli selvennettävä sen yhteys kanteen vaatimuksiin ja selitettävä, miksi tuomioistuimen on hyväksyttävä kyseiset vaatimukset, jos kanneperuste todetaan perustelluksi.

35 Oikeuskäytännössä katsotaan kuitenkin vakiintuneesti, että vaikka unionin tuomioistuinten on asianosaisten rajaaman asian yhteydessä otettava kantaa vain asianosaisten vaatimuksiin, ne eivät ole sidotut pelkästään niihin väitteisiin, joita asianosaiset ovat vaatimustensa tueksi esittäneet, sillä muuten ne mahdollisesti joutuisivat tekemään päätöksensä virheellisten oikeudellisten arvioiden pohjalta (ks. tuomio 5.10.2009, komissio v. Roodhuijzen, T-58/08 P, Kok., EU:T:2009:385, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Erityisesti asiassa, jossa asianosaiset kiistelevät unionin oikeuden säännöksen tulkinnasta ja soveltamisesta, unionin tuomioistuinten tehtävänä on soveltaa riidan ratkaisemisen kannalta merkityksellisiä oikeussääntöjä asianosaisten niille esittämiin seikkoihin. Sen periaatteen mukaisesti, jonka mukaan tuomioistuimen on viran puolesta tunnettava lain sisältö (iura novit curia -periaate), lain merkityksen määrittäminen ei nimittäin kuulu periaatteeseen, jonka mukaan asianosaiset määräävät vapaasti riidan kohteen (ks. em. tuomio komissio v. Roodhuijzen, EU:T:2009:385, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

36 Mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee, että kanteen tutkittavaksi ottaminen ei riipu tiettyjen termien käytöstä. On riittävää, että kanneperusteen sisältö ilmenee kannekirjelmän sanamuodosta kyllin selvästi. Kanneperusteen tutkittavaksi ottaminen ei riipu myöskään siitä, onko siinä vedottu konkreettisiin oikeussääntöihin tai -periaatteisiin. Unionin tuomioistuinten tehtävänä on nimittäin määrittää merkitykselliset säännökset ja määräykset ja soveltaa niitä asianosaisten niille esittämiin tosiseikkoihin, vaikka asianosaiset eivät olisi viitanneet kyseessä oleviin säännöksiin tai määräyksiin ja vaikka ne olisivat vedonneet eri säännöksiin tai määräyksiin.

37 Edellä 35 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä seuraa myös, että jos kantaja on esittänyt kanneperusteet, jotka otetaan tutkittaviksi, tuomioistuimet eivät voi sitä tarkastellessaan ottaa huomioon vain kantajan esittämiä väitteitä, vaan niiden on arvioitava kanneperuste perusteellisesti ottamalla huomioon kaikki sovellettavat oikeussäännöt ja -periaatteet, jotta ne eivät tekisi päätöstään virheellisten oikeudellisten arvioiden pohjalta, mitä tällä oikeuskäytännöllä pyritään välttämään.

38 Edellä esitetyn perusteella ja komission näkemyksestä poiketen on todettava, että Espanjan kuningaskunta esitti asian T-191/13 kanteessa asetuksen N:o 1 rikkomista koskevan kanneperusteen tavalla, joka täyttää tutkittavaksi ottamisen edellytykset. Espanjan kuningaskunta ei nimittäin vain viitannut abstraktisti kannekirjelmän 27 kohdassa tähän asetukseen. Kannekirjelmän 30 kohdassa se totesi selvästi, että sen mukaan riidanalainen ilmoitus ei ollut yhdenmukainen tässä asetuksessa käyttöön otetun kielijärjestelmän kanssa. Tämän jälkeen Espanjan kuningaskunta arvioi kielijärjestelmään liittyviä seikkoja kahdessa kokonaisessa kannekirjelmän kappaleessa. Myös muualla kannekirjelmässä viitataan useaan otteeseen asetukseen N:o 1 ja sillä käyttöön otettuun kielijärjestelmään.

39 Asian T-191/13 kannekirjelmän 68 kohdassa Espanjan kuningaskunta muun muassa väittää, että ”se, että hakijoille annetaan mahdollisuus yhteydenpitoon EPSOn kanssa ainoastaan kolmella kielellä, on vastoin asetuksella N:o 1 käyttöön otettua kielijärjestelmää”. Lisäksi on mainittava kannekirjelmän loppuosassa oleva 96 kohta, jonka otsikko on ”Päätelmät” ja jossa todetaan seuraavaa:

”[Riidanalainen] ilmoitus tekee tyhjäksi asetuksen N:o 1 1 artiklan – –, kun siinä käytännössä estetään muiden unionin virallisten kielten kuin englannin, ranskan ja saksan käyttö ja niillä tapahtuva arviointi ilman, että siinä perustellaan tätä rajoitusta täytettäviin virkoihin liittyvillä objektiivisilla ja konkreettisilla syillä. Riidanalaisella – – ilmoituksella ei pelkästään mukauteta asetuksen N:o 1 1 artiklassa säädeltyä kielijärjestelmää vaan muutetaan sitä.”

40 Tästä seuraa, että Espanjan kuningaskunnan ensimmäinen kanneperuste, joka koskee asetuksen N:o 1 rikkomista, täyttää unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artiklan ensimmäisessä kohdassa ja 2.5.1991 päivätyn työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdassa asetetut edellytykset, ja se on siten otettava tutkittavaksi.

Hakijoiden ja EPSOn välisessä yhteydenpidossa käytettävien kielten rajoittaminen

41 Tämä riidanalaisten ilmoitusten osa on kohteena Italian tasavallan asiassa T-124/13 esittämässä kuudennessa kanneperusteessa, jonka mukaan on rikottu SEUT 18 artiklaa, SEUT 24 artiklan neljättä kohtaa, perusoikeuskirjan 22 artiklaa, asetuksen N:o 1 2 artiklaa sekä henkilöstösääntöjen 1 d artiklan 1 ja 6 kohtaa.

42 Italian tasavallan mukaan kyseisellä rajoituksella rikotaan ilmeisen selvällä tavalla SEUT 18 artiklaa, SEUT 24 artiklan neljättä kohtaa, perusoikeuskirjan 22 artiklaa, asetuksen N:o 1 2 artiklaa sekä henkilöstösääntöjen 1 d artiklan 1 ja 6 kohtaa. Italian tasavalta väittää, että näistä säännöksistä ja määräyksistä seuraa, että Euroopan kansalaisilla on oikeus olla yhteydessä unionin toimielimiin millä tahansa 23 virallisella kielellä ja saada näiltä vastaus kyseisellä kielellä. Sen mukaan myös edellä 26 kohdassa mainitun tuomion Italia v. komissio (EU:C:2012:752) perusteella voidaan tehdä tämä päätelmä. Rajoituksella syrjitään muiden kuin niiden jäsenvaltioiden kansalaisia, joiden virallinen kieli on saksa, englanti tai ranska.

43 Italian tasavalta hylkää näkemyksen siitä, että osallistuminen unionin virkamiesten tai toimihenkilöiden palvelukseen ottamista varten järjestettyyn kilpailuun ei olisi kansalaisten osallistumista demokratian toteuttamiseen unionissa. Sen sijaan se katsoo, että kilpailumenettely ja käytetty yhteydenpitokieli ovat ”kyseisen kansalaisen ja unionin välisen perustuslaillisen suhteen osatekijöitä”. Se päättelee tästä, että ”kansalaisen on voitava käyttää kilpailussa omaa kieltään”. Se tukeutuu lisäksi edellä 26 kohdassa mainittuun tuomioon Italia v. komissio (EU:C:2012:752) ja riitauttaa näkemyksen siitä, että kilpailuun osallistuminen olisi toimielinjärjestelmän sisäinen tilanne. Sen mukaan kyseessä on kyseisen toimielimen ja oikeussubjektin (kansalainen), joka ei vielä kuulu toimielimen henkilöstöön, välinen suhde.

44 Espanjan kuningaskunta tukee väliintulokirjelmässään Italian tasavallan väitteitä. Se väittää, että hakijoiden ja EPSOn välisessä yhteydenpidossa käytettävien kielten rajoittaminen antaa käytännössä kilpailuedun kaikille niille hakijoille, joiden ensimmäinen kieli on jokin kyseisistä kolmesta kielestä (saksa, englanti tai ranska). Sen mukaan yhteydenpidossa EPSOn kanssa käytettävien kielten määrää on toiminnallisista syistä järkevää rajoittaa, mutta rajaaminen ainoastaan kolmeen edellä mainittuun kieleen on ristiriidassa asetuksen N:o 1 kanssa. Tällainen rajoitus on sen mukaan lisäksi syrjivä. Myös Espanjan kuningaskunta hylkää näkemyksen, jonka mukaan virkamiesten ja toimihenkilöiden palvelukseen ottaminen toimielimeen on täysin toimielimen sisäinen tapahtuma.

45 Kuten edellä todettiin (ks. edellä 38 ja 39 kohta), Espanjan kuningaskunta väittää asiassa T-191/13 esittämässään ensimmäisessä kanneperusteessa, että avointa kilpailua EPSO/AD/248/13 koskevassa ilmoituksessa tarkoitetun kilpailun hakijoiden ja EPSOn välisessä yhteydenpidossa käytettävän kielen rajaaminen saksan, englannin ja ranskan kieliin on ristiriidassa asetuksessa N:o 1 käyttöön otetun kielijärjestelmän kanssa.

46 Komissio vastaa ensinnäkin, että edellä 26 kohdassa mainitun tuomion Italia v. komissio (EU:C:2012:752) kohdat, joihin Italian tasavalta vetoaa, eivät liity millään lailla kilpailun kokeissa käytettäviin kieliin vaan eri asiaan eli kilpailuilmoitusten julkaisemiseen. Tässä yhteydessä se muistuttaa myös 9.9.2003 annetussa tuomiossa Kik v. SMHV (C-361/01 P, Kok., EU:C:2003:434, 82 kohta) vahvistetusta oikeuskäytännöstä, jonka mukaan EUT-sopimuksessa tehtyjen, kielten käyttöä unionissa koskevien useiden viittausten ei voida katsoa ilmentävän sellaista unionin oikeuden yleistä periaatetta, jolla taataan jokaiselle kansalaiselle oikeus siihen, että kaikki asiakirjat, jotka saattavat vaikuttaa hänen etuihinsa, laaditaan kaikissa olosuhteissa hänen kielellään.

47 Komissio väittää lisäksi, että kilpailumenettelyyn osallistuvat hakijat ovat niin sanotussa välitilassa. He saavat tiedon kilpailumenettelystä Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistusta kilpailuilmoituksesta, minkä vuoksi riidanalaiset ilmoitukset julkaistiin kaikilla unionin virallisilla kielillä. Kuitenkin siinä vaiheessa, kun hakija ryhtyy yhteydenpitoon hallinnon kanssa osallistuakseen kilpailuun, on perusteltua odottaa, että hän hallitsee äidinkielensä lisäksi vähintään yhden muun virallisen kielen.

48 Komissio katsoo, että kilpailun hakijoiden kielitaitoa ei voida pitää toissijaisena seikkana. Tällainen näkemys olisi vastoin SEUT 335 ja SEUT 336 artiklassa vahvistettua unionin toimielinten riippumattomuuden periaatetta. Kyseisen periaatteen mukaisesti ainoastaan toimielimet voivat määrittää yksiköiden kielelliset tarpeet, eivätkä jäsenvaltiot voi tehdä sitä. Myös edellä 26 kohdassa mainitussa tuomiossa Italia v. komissio (EU:C:2012:752, 87 ja 88 kohta) todetaan, että yksikön etu on hyväksyttävä tavoite, jolla voidaan oikeuttaa henkilöstösääntöjen 1 d artiklassa tarkoitetun kieleen perustuvan syrjinnän kiellon periaatteen rajoitukset.

49 Komissio väittää näin ollen, että kilpailumenettelyssä ei voida perustellusti vaatia, että hakijoiden on voitava käyttää erotuksetta mitä tahansa unionin virallista kieltä. Toimielimet tarvitsevat sen mukaan toimintakykyistä henkilökuntaa, joten hakijan on välttämättä pystyttävä kilpailun järjestelyihin liittyvässä hallinnollisessa yhteydenpidossa kommunikoimaan myös toimielimissä käytetyillä työkielillä, kuten englannilla, ranskalla ja saksalla. Komissio katsoo, että tämä hallinnollinen yhteydenpito on esimakua siitä työstä, jota hakija tulee tekemään, jos hän läpäisee kilpailun.

50 Komissio lisää, että hakijoiden ja EPSOn välinen yhteydenpito liittyy joka tapauksessa perusasioista tiedottamiseen, jossa on kyse kokeiden kulusta ja kilpailumenettelyn eri vaiheista. Kun otetaan huomioon riidanalaisissa ilmoituksissa edellytetty saksan, englannin tai ranskan kielen taito ja kyky käyttää kieltä, sellainen hakija, jonka kielitaito ei riitä edes yhdellä näistä kielistä laadittujen ilmoitusten ymmärtämiseen, ei missään tapauksessa voi ajatella tulevansa otetuksi jonkin unionin toimielimen palvelukseen. Samoista syistä ne hakijat, joiden äidinkieli on saksa, englanti tai ranska, eivät saa kilpailuetua. Komissio vetoaa näiden väitteidensä tueksi kilpailuilmoituksessa EPSO/AST/126 tarkoitettua kilpailua koskeviin tilastotietoihin, joista käy sen mukaan ilmi, että hakijaluetteloon hyväksyttyjen hakijoiden joukossa oli eniten Italian kansalaisia.

51 Komissio väittää, että EPSOn internetsivustolla olevat yleiset tiedot kilpailumenettelyistä on oppaan tavoin julkaistu kaikilla virallisilla kielillä. Komission mukaan olisi selvästi yksikön edun vastaista velvoittaa EPSO takaamaan kaikkien vastaanotettujen hakemusasiakirjojen kääntäminen hakijan äidinkielestä englannin, ranskan tai saksan kielelle. Hakijoiden ansioluetteloiden kääntäminen olisi myös hakijoiden edun vastaista, sillä he eivät enää pystyisi hallitsemaan tietoja, jotka ovat itse antaneet.

52 Näiden väitteiden tutkimista varten on aluksi palautettava mieleen asetuksen N:o 1 merkityksellisten säännösten sanamuoto. Sen 1 artiklassa, sellaisena kuin sitä sovellettiin riidanalaisten ilmoitusten julkaisun ajankohtana, säädetään seuraavaa:

”Unionin toimielinten viralliset ja työkielet ovat bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kieli.”

53 Saman asetuksen 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltion tai jäsenvaltion lainkäyttövaltaan kuuluvan henkilön yhteisön toimielimille osoittamat asiakirjat laaditaan millä tahansa virallisella kielellä lähettäjän valinnan mukaan. Vastaus laaditaan samalla kielellä.”

54 Asetuksen N:o 1 6 artiklassa säädetään, että toimielimet voivat antaa työjärjestyksissään yksityiskohtaiset säännöt mainitussa asetuksessa käyttöön otettujen kielten käyttämistä koskevien järjestelyjen soveltamisesta. Kuten unionin tuomioistuin kuitenkin totesi edellä 26 kohdassa mainitun tuomion Italia v. komissio (EU:C:2012:752) 67 kohdassa, toimielimet, joita riidanalaiset ilmoitukset koskivat (ja jotka olivat samat kuin käsiteltävässä asiassa kyseessä olevissa kilpailuilmoituksissa tarkoitetut toimielimet), eivät ole antaneet sisäisissä säännöksissään tällaisia sääntöjä näistä kielten käyttämistä koskevista järjestelyistä asetuksen N:o 1 6 artiklan perusteella. Unionin tuomioistuin myös täsmensi, ettei kilpailuilmoituksia ole pidettävä tältä osin sisäisinä säännöksinä.

55 Ennen edellä 26 kohdassa mainitun tuomion Italia v. komissio (EU:C:2012:752) antamista, unionin yleinen tuomioistuin oli todennut, että asetusta N:o 1 ei voitu soveltaa toimielinten ja niiden virkamiesten ja toimihenkilöiden välisiin suhteisiin, koska siinä vahvistetaan ainoastaan kielijärjestelyt toimielinten ja jäsenvaltion tai jonkin jäsenvaltion lainkäyttövaltaan kuuluvan henkilön välillä. Unionin yleinen tuomioistuin oli myös todennut, että unionin virkamiehet ja toimihenkilöt sekä henkilöt, jotka hakevat tällaisiin virkoihin tai toimiin, kuuluvat yksinomaan unionin lainkäyttövaltaan siltä osin kuin kyse on henkilöstösääntöjen säännösten soveltamisesta, mukaan luettuna säännökset, jotka koskevat henkilöiden palvelukseen ottamista toimielimeen. Kyseisen oikeuskäytännön mukaan unionin virkamiesten ja toimihenkilöiden sekä tällaisiin virkoihin tai toimiin hakevien henkilöiden samaistamista sovellettavien kielijärjestelyiden osalta voitiin perustella sillä, että kyseisten hakijoiden ja unionin toimielimen välille syntyy suhde ainoastaan virkamiehen tai toimihenkilön sen viran tai toimen saamiseksi, jota varten tietty kielitaito on välttämätöntä ja sitä voidaan edellyttää unionin säännöksissä, joita sovelletaan tämän viran tai toimen täyttämiseen. Oikeuskäytännössä viitattiin myös asetuksen N:o 1 6 artiklaan ja siinä säädettyyn toimielinten mahdollisuuteen vahvistaa sisäisissä säännöissä yksityiskohtaiset säännöt kielten käyttämistä koskevien järjestelyjen soveltamisesta (ks. vastaavasti tuomio 20.11.2008, Italia v. komissio, T-185/05, Kok., EU:T:2008:519, 117–119 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

56 Edellä 26 kohdassa mainitun tuomion Italia v. komissio (EU:C:2012:752) antamisen jälkeen näitä toteamuksia ei kuitenkaan voida enää pitää pätevinä. Unionin tuomioistuin totesi nimittäin, että koska ei ole olemassa erityisiä virkamiehiin ja toimihenkilöihin sovellettavia asetuksentasoisia säännöksiä ja koska kyseisten toimielinten sisäisissä säännöissä ei ole tätä koskevia säännöksiä, minkään säädöksen perusteella ei voida päätellä, että toimielinten ja niiden virkamiesten ja toimihenkilöiden väliset suhteet olisi suljettu täysin asetuksen N:o 1 soveltamisalan ulkopuolelle. Näin on unionin tuomioistuimen mukaan sitäkin suuremmalla syyllä tarkasteltaessa toimielinten ja ulkoisten kilpailujen hakijoiden, jotka eivät lähtökohtaisesti ole virkamiehiä eivätkä toimihenkilöitä, välisiä suhteita (edellä 26 kohdassa mainittu tuomio Italia v. komissio, EU:C:2012:752, 68 ja 69 kohta).

57 Tältä osin on hylättävä komission väite (ks. edellä 46 kohta) siitä, ettei edellä 26 kohdassa mainitun tuomion Italia v. komissio (EU:C:2012:752) tämä osa ole merkityksellinen tarkasteltaessa hakijoiden ja EPSOn yhteydenpidossa käytettävien kielten rajoittamisen lainmukaisuutta. Unionin tuomioistuin

tarkasteli nimittäin tuomionsa tässä osassa asetuksen N:o 1 soveltamista kilpailun hakijoihin ja totesi, että sitä sovellettiin heihin. Tätä päätelmää voidaan soveltaa myös Italian tasavallan kuudennessa kanneperusteessa ja Espanjan kuningaskunnan ensimmäisessä kanneperusteessa esille otettuun seikkaan.

58 Edellä esitetyn perusteella on hylättävä myös komission väite (ks. edellä 47 kohta) siitä, että kilpailumenettelyn hakijat ovat niin sanotussa välitilassa.

59 Komission väitteestä, joka perustuu edellä 46 kohdassa mainittuun tuomioon Kik v. SMHV (EU:C:2003:434, 82 kohta), on riittävää todeta, että toisin kuin sisämarkkinoiden harmonisointivirasto (tavaramerkit ja mallit) (SMHV), jonka kieliä koskevista järjestelyistä kyseisen tuomion taustalla olleessa asiassa oli kyse, toimielimet, joita riidanalaiset ilmoitukset koskevat, eivät kuulu erityisen kielijärjestelyn piiriin (edellä 26 kohdassa mainittu tuomio Italia v. komissio, EU:C:2012:752, 86 kohta). Niihin sovelletaan asetuksella N:o 1 käyttöön otettuja kielijärjestelyitä.

60 Edellä esitetyn perusteella ja asetuksen N:o 1 2 artiklan selkeän ja yksiselitteisen sanamuodon johdosta on todettava, että riidanalaisilla ilmoituksilla rikotaan asetusta N:o 1, kun niissä vaaditaan riidanalaisen kilpailun hakijoita käyttämään yhteydenpidossaan EPSOn kanssa valintansa mukaan joko saksan, englannin ja ranskan kieltä. Tämä peruste riittää riidanalaisten ilmoitusten kumoamiseen, eikä ole tarpeen tutkia, johtaako tämä säännös kieleen perustuvaan kiellettyyn syrjintään, kuten Italian tasavalta ja Espanjan kuningaskunta väittävät.

61 Hakemus on epäilemättä asiakirja, joka on osoitettu EPSOn perustaneille toimielimille ja jonka on laatinut jäsenvaltion lainkäyttövaltaan kuuluva henkilö eli hakija. Tällä henkilöllä (hakijalla) on näin ollen asetuksen N:o 1 2 artiklan mukaisesti oikeus valita saman asetuksen 1 artiklassa luetelluista virallisista kielistä se kieli, jolla hän asiakirjan laatii. Riidanalaisissa ilmoituksissa valinnanmahdollisuus on rajattu saksan, englannin ja ranskan kieliin, joten niissä rikotaan näitä säännöksiä. Sama pätee kaikkeen muuhun riidanalaisissa ilmoituksissa tarkoitettua kilpailua koskevaan yhteydenpitoon, johon hakija voi ryhtyä EPSOn kanssa.

62 EPSOn jokaiselle sille hakemuksensa toimittaneelle hakijalle lähettämät viestit ovat lisäksi asetuksen N:o 1 2 artiklassa tarkoitettuja vastauksia hakemukseen ja muihin kyseisen hakijan sille mahdollisesti toimittamiin asiakirjoihin. Tämän säännöksen mukaisesti nämä vastaukset on siten laadittava sillä virallisella kielellä, jolla kyseinen hakija on päättänyt asiakirjansa laatia. Riidanalaiset ilmoitukset ovat ristiriidassa mainitun asetuksen kanssa myös siksi, että niiden mukaan EPSO käyttää yhteydenpidossaan hakijoihin kieltä, jonka nämä ovat valinneet kaikkien virallisten kielten sijasta ainoastaan saksan, englannin ja ranskan kielistä.

63 Se, että EPSO noudattaa asetuksen N:o 1 2 artiklasta johtuvaa velvollisuuttaan käyttää yhteydenpidossaan riidanalaisissa ilmoituksissa tarkoitetun kilpailun hakijoiden kanssa kieltä, jonka kukin hakija on vapaasti valinnut kaikkien virallisten kielten joukosta, eikä ainoastaan saksan, englannin ja ranskan kielistä, on sitäkin tärkeämpää tapauksissa, joissa riidanalaisten ilmoitusten mukaan ”todistusasiakirjat tarkistetaan” (ks. edellä 8 ja 9 kohta) ”niiden tietojen perusteella, jotka hakija on antanut rekisteröitymisen yhteydessä”. On siis tärkeää, että tiedot voidaan antaa kunkin hakijan valitsemalla kielellä ja tarvittaessa hänen äidinkielellään eikä sellaisella kielellä, joka tiettyjen hakijoiden tapauksessa ei ole se kieli, jolla he ilmaisevat itseään parhaiten, vaikka osaavatkin sitä tyydyttävästi.

64 Tätä päätelmää ei muuta se, että oppaan osassa 3 todetaan, että EPSOn ja hakijoiden välisessä yleisessä tiedottamisessa ja muussa viestinnässä käytettävien kielten valinta on rajoitettu ”selkeyden ja molemminpuolisen ymmärtämisen varmistamiseksi”. Sillä, että EPSO vaatii niitä hakijoita, jotka olisivat mieluummin käyttäneet yhteydenpidossa jotain muuta virallista kieltä, käyttämään yhtä edellä mainituista kolmesta kielestä, ei voida taata hakijoiden näkökulmasta EPSOn heille osoittamien

yleisluonteisten tekstien ja tiedotusten ”selkeyttä ja ymmärtämistä”. Sama pätee EPSOn hakijoilta saamien asiakirjojen ymmärrettävyyteen, sillä niiden selkeys voi vaarantua siksi, että ne on laadittu kielellä, jota kyseinen hakija ei olisi valinnut ensisijaiseksi yhteydenpitokieleksi.

65 Joka tapauksessa riittää kun todetaan, ettei asetuksen N:o 1 2 artiklassa säädetä asetuksessa tarkoitettua velvollisuutta koskevasta poikkeuksesta, joka perustuisi johonkin oppaan osassa 3 mainittuun syyhyn tai mihinkään muuhunkaan syyhyn (ks. vastaavasti ja analogisesti edellä 26 kohdassa mainittu tuomio Italia v. komissio, EU:C:2012:752, 72 kohta).

66 Näiden toteamusten johdosta voidaan hylätä myös muut komission esittämät väitteet.

67 Unionin toimielinten riippumattomuutta koskeva väite (ks. edellä 48 kohta) ei voi menestyä. On totta, että oikeuskäytännössä vahvistetaan henkilöstösääntöjen 2 artiklassa määrätty unionin toimielinten toiminnallisen riippumattomuuden periaate niissä työskentelevien virkamiesten ja toimihenkilöiden valinnassa. Toimielimillä on laaja harkintavalta ja riippumattomuus mitä tulee virkamiehen tai toimihenkilön viran tai toimen perustamiseen, perustetun viran tai toimen täyttämistä varten valittavaan virkamieheen tai toimihenkilöön sekä toimielimen ja työntekijän välisen palvelussuhteen luonteeseen (ks. vastaavasti tuomio 8.9.2005, AB, C-288/04, Kok., EU:C:2005:526, 26 ja 28 kohta). Riippumattomuus ei kuitenkaan vapauta niitä noudattamasta sovellettavia unionin oikeuden säännöksiä ja määräyksiä, joihin kuuluvat myös asetuksen N:o 1 2 artiklan säännökset, joita käsiteltävässä asiassa on rikottu.

68 On lisättävä, että asetuksesta N:o 1 johtuvien velvoitteiden noudattaminen ei estä unionin toimielimiä päättämästä itse kielellisistä tarpeistaan komission esille ottaman toiminnallisen riippumattomuuden mukaisesti. Käsiteltävässä asiassa kyseessä oleva asetuksen N:o 1 2 artikla ei estä sitä, että kilpailuilmoituksessa vaaditaan kilpailun hakijoilta tiettyä kielitaitoa. Siinä säädetään ainoastaan, että myös tällaisessa tapauksessa kilpailuilmoituksen laatijan, käsiteltävässä asiassa EPSOn, on käytettävä yhteydenpidossaan kuhunkin hakijaan tämän valitsemaa virallista kieltä eikä rajatummasta kielivalikoimasta valittua kieltä, vaikka hakijan edellytetään osaavan vähintään yhtä näistä kielistä, jotta hän voi osallistua kilpailuun.

69 Komission väite siitä, että hakijoiden ja EPSOn välinen yhteydenpito on perustason tiedottamista, jonka hakija, jolla on kilpailuun osallistumiseen riittävä saksan, englannin tai ranskan kielen taito, pystyy ongelmitta ymmärtämään, on myös hylättävä samalla tavoin kuin väite siitä, että velvollisuus kääntää hakemukset niiden laadintakielestä saksan, englannin tai ranskan kielelle olisi ristiriidassa yksikön edun kanssa. Asetuksen N:o 1 2 artiklassa ei säädetä siinä asetettuun velvollisuuteen tehtävistä poikkeuksista sen paremmin yksikön etuun liittyvistä kuin muistakaan syistä. Edellä on lisäksi todettu, että kyseisessä artiklassa henkilölle, joka osoittaa asiakirjan toimielimelle, annetaan mahdollisuus valita, millä kielellä hän sen laatii, ja vastaavasti toimielin velvoitetaan vastaamaan hänelle samalla kielellä riippumatta siitä, osaako tämä hakija mahdollisesti jotain toista kieltä.

70 Väitettä siitä, että EPSOn internetsivustolla olevat tiedot ja opas ovat saatavilla kaikilla virallisilla kielillä, ja väitettä siitä, että hakijoille, jotka olivat Italian kansalaisia, ei ole aiheutunut vahinkoa siitä, etteivät he voineet käyttää Italian kieltä yhteydenpidossaan EPSOon, ei myöskään voida hyväksyä.

71 Ensimmäisestä väitteestä riittää kun todetaan, että käsiteltävässä asiassa on kyse hakijoiden ja EPSOn henkilökohtaisessa yhteydenpidossaan käyttämästä kielestä, ja esille otettu seikka ei millään tavalla vaikuta EPSOn velvollisuuteen noudattaa yhteydenpidossa asetuksen N:o 1 2 artiklaa.

72 Toisesta väitteestä riittää kun todetaan, että unionin oikeussäännön eli käsiteltävässä asiassa asetuksen N:o 1 2 artiklan, jota EPSOn oli noudatettava, rikkominen riittää perusteeksi riidanalaisten ilmoitusten kumoamiseen, eikä ole tarpeen osoittaa, että rikkomisesta aiheutui tietyille hakijoille vahinkoa.

73 Edellä esitetyn perusteella Italian tasavallan kuudes kanneperuste ja Espanjan kuningaskunnan ensimmäinen kanneperuste on hyväksyttävä ja riidanalaiset ilmoitukset on kumottava, koska niissä rajataan hakijoiden ja EPSOn välisessä yhteydenpidossa käytettävät kielet saksan, englannin ja ranskan kieliin.

Sen rajoituksen lainmukaisuus, jonka mukaan riidanalaisissa ilmoituksissa tarkoitettujen kilpailujen hakijoiden oli valittava toiseksi kielekseen saksan, englannin tai ranskan kieli

74 On tutkittava, oliko riidanalaisissa ilmoituksissa tarkoitettujen kilpailujen hakijoiden toisen kielen valinnan rajoittaminen saksan, englannin tai ranskan kieliin laillinen, sillä tämä seikka liittyy kyseisten ilmoitusten eri osaan, johon edellä 60 kohdassa todetulla lainvastaisuudella ei ole vaikutusta.

75 Tässä yhteydessä on tarkasteltava Italian tasavallan asiassa T-124/13 esittämiä kolmatta ja seitsemättä kanneperustetta sekä Espanjan kuningaskunnan asiassa T-191/13 esittämää toista kanneperustetta.

76 Italian tasavallan esittämä kolmas kanneperuste koskee EU 6 artiklan 3 kohdan, SEUT 18 artiklan, perusoikeuskirjan 22 artiklan, asetuksen N:o 1 1 ja 6 artiklan, henkilöstösääntöjen 1 d artiklan 1 ja 6 kohdan, 27 artiklan toisen kohdan ja 28 artiklan f alakohdan sekä henkilöstösääntöjen liitteessä III olevan 1 artiklan 2 ja 3 kohdan rikkomista. Italian tasavalta väittää, että riidanalaisiin ilmoituksiin perustuva kyseisen kilpailun hakijoiden toisen kielen valinnan rajoittaminen saksan, englannin ja ranskan kieliin on ristiriidassa kaikkien edellä mainittujen säännösten ja määräysten kanssa.

77 Italian tasavallan seitsemäs kanneperuste koskee SEUT 296 artiklan toisen kohdan, asetuksen N:o 1 1 ja 6 artiklan, henkilöstösääntöjen 1 d artiklan 1 ja 6 kohdan ja 28 artiklan f alakohdan ja henkilöstösääntöjen liitteessä III olevan 1 artiklan 1 kohdan f alakohdan rikkomista, suhteellisuusperiaatteen loukkaamista sekä tosiseikkojen ottamista huomioon vääristyneellä tavalla. Italian tasavalta väittää tässä kanneperusteessaan, että riidanalaisten ilmoitusten perustelut ovat puuttuvat tai riittämättömät. Se riitauttaa lisäksi näiden perustelujen paikkansapitävyyden ja niiden yhdenmukaisuuden edellä mainittujen säännösten ja määräysten kanssa.

78 Espanjan kuningaskunta väittää asiassa T-191/13 esittämässään toisessa kanneperusteessa, että henkilöstösääntöjen 1 d artiklassa vahvistettua kieleen perustuvan syrjinnän kiellon periaatetta on loukattu.

79 Espanjan kuningaskunta väittää, että toisen kielen valinnan rajoittamisen perustelut (ks. edellä 6 kohta) koostuvat ”vakiomuotoisesta tekstistä”, joka ei ole riittävä ollakseen edellä 26 kohdassa mainitun tuomion Italia v. komissio (EU:C:2012:752) mukainen. Sen mukaan avointa kilpailua EPSO/AD/248/13 koskeva ilmoitus on samalla tavalla virheellinen kuin mainitussa tuomiossa kyseessä olevat kilpailuilmoitukset. Annetut perustelut ovat yleisiä, eivätkä ne täytä ”sellaista näyttöä koskevia vähimmäisedellytyksiä, jolla voidaan perustella kattavien kielijärjestelyjen rajoitukset”. Espanjan kuningaskunta esittää samanlaisia väitteitä asiassa T-124/13 esittämässään väliintulokirjelmässä.

80 Riidanalaisen ilmoituksen perustelujen mahdollisesta puuttumisesta tai riittämättömyydestä on ensiksi todettava, että komissio kiistää, että Espanjan kuningaskunta olisi esittänyt tällaisen kanneperusteen asiassa T-191/13 nostamassaan kanteessaan.

81 On kuitenkin muistutettava, että perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä koskeva kanneperuste kohdistuu SEUT 263 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettuun olennaisen menettelymääräyksen rikkomiseen ja kuuluu oikeusjärjestyksen perusteisiin, ja unionin tuomioistuinten on tarvittaessa tutkittava se viran puolesta (ks. tuomio 2.4.1998, komissio v. Sytraval ja Brink’s France, C-367/95 P, Kok., EU:C:1998:154, 67 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Kuten edellä on todettu, Italian tasavalta on lisäksi väittänyt asiassa T-124/13 esittämässään seitsemännessä kanneperusteessa, etteivät riidanalaisten ilmoitusten laatijat noudattaneet perusteluvelvollisuutta.

82 Tältä osin on lisäksi muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan päätösten perusteluvelvollisuus on olennainen muotomääräys, joka on erotettava perustelujen aineellisesta paikkansapitävyydestä, joka koskee riidanalaisen päätöksen aineellista lainmukaisuutta. Päätöksen perusteluissa toistetaan näet virallisesti päätöksen perustana olevat syyt. Jos nämä syyt ovat virheellisiä, ne rasittavat päätöksen asiasisällön laillisuutta mutta eivät sen perusteluja, jotka saattavat olla riittävät, vaikka niissä esitetään virheellisiä syitä (ks. tuomio 10.7.2008, Bertelsmann ja Sony Corporation of America v. Impala, C-413/06 P, Kok., EU:C:2008:392, 181 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

83 Kuten edellä 6 kohdassa on todettu, käsiteltävässä asiassa riidanalaisissa ilmoituksissa perustellaan vaatimusta siitä, että hakijoilla on oltava tyydyttävä taito saksan, englannin tai ranskan kielissä, joihin kilpailun toisen kielen valinta on rajattu. EPSOa ei voida siis ilmoitusten laatijana moittia perusteluvelvollisuuden laiminlyönnistä. Perustelujen paikkansapitävyys on puolestaan täysin erillinen seikka, jota tarkastellaan jäljempänä.

84 Perustelujen paikkansapitävyyden tutkimiseksi on palautettava mieleen unionin tuomioistuimen edellä 26 kohdassa mainitussa tuomiossaan Italia v. komissio (EU:C:2012:752) mainitsemien säännösten, joihin myös Italian tasavalta ja Espanjan kuningaskunta viittasivat väitteissään, sanamuoto ja unionin tuomioistuimen näistä säännöksistä tekemät päätelmät.

85 Unionin tuomioistuin viittaa edellä 26 kohdassa mainitun tuomionsa Italia v. komissio (EU:C:2012:752) 81–84 kohdassa asetuksen N:o 1 1 artiklan (ks. edellä 52 kohta) lisäksi henkilöstösääntöjen 1 d artiklan 1 ja 6 kohtaan ja 28 artiklan f alakohtaan sekä henkilöstösääntöjen liitteessä III olevan 1 artiklan 1 kohdan f alakohtaan.

86 Henkilöstösääntöjen 1 d artiklan 1 kohdassa säädetään, että henkilöstösääntöjä sovellettaessa kaikenlainen syrjintä ja esimerkiksi kieleen perustuva syrjintä on kiellettyä. Saman artiklan 6 kohdan mukaan ”kaikkien syrjimättömyysperiaatteeseen ja suhteellisuusperiaatteeseen kohdistuvien rajoitusten on oltava objektiivisesti ja tarkoituksenmukaisesti perusteltuja, ja niiden on vastattava henkilöstöpolitiikan yleisen edun mukaisia oikeutettuja tavoitteita”.

87 Henkilöstösääntöjen 28 artiklan f alakohdassa säädetään, että virkamieheksi voidaan nimittää ainoastaan henkilö, jolla on perusteellinen kielitaito yhdessä unionin kielessä ja riittävä kielitaito toisessa unionin kielessä. Kuten unionin tuomioistuin huomautti edellä 26 kohdassa mainitussa tuomiossa Italia v. komissio (EU:C:2012:752, 83 kohta), tässä säännöksessä täsmennetään, että hakijan kielitaidon toisessa kielessä on oltava riittävä ”[hänen] tehtäviensä hoitamiseen”, mutta siinä ei ilmoiteta kriteerejä, joiden perusteella tämän kielen valintaa asetuksen N:o 1 1 artiklassa mainittujen virallisten kielten joukosta voidaan rajoittaa.

88 Henkilöstösääntöjen liitteessä III olevan 1 artiklan 1 kohdan f alakohdassa todetaan, että kilpailuilmoituksessa voidaan täsmentää täytettävien virkojen erityisestä luonteesta johtuvat mahdolliset kielitaitovaatimukset. Kuten unionin tuomioistuin kuitenkin totesi edellä 26 kohdassa mainitussa tuomiossaan Italia v. komissio (EU:C:2012:752, 84 kohta), tästä säännöksestä ei kuitenkaan voida johtaa yleistä valtuutusta asetuksen N:o 1 1 artiklan vaatimuksista poikkeamiseen.

89 Unionin tuomioistuin totesi siis, että edellä 86–88 kohdassa mainituissa säännöksissä ei vahvisteta nimenomaisia kriteerejä, joiden perusteella voitaisiin rajoittaa sen toisen kielen valintaa, jota unionin virkamiesten palvelukseen ottamiseksi järjestetyn kilpailun hakijoiden on osattava, riidanalaisissa ilmoituksissa vahvistettuihin kolmeen kieleen taikka muihin virallisiin kieliin (edellä 26 kohdassa mainittu tuomio Italia v. komissio, EU:C:2012:752, 85 kohta). Se totesi myös, että toimielimet, joita riidanalaiset ilmoitukset koskivat (ja jotka olivat samat kuin käsiteltävässä asiassa kyseessä olevissa kilpailuilmoituksissa tarkoitetut toimielimet), eivät kuulu erityisen kielijärjestelyn piiriin (ks. edellä 59 kohta).

90 Unionin tuomioistuin totesi kuitenkin, että kaikista edellä mainituista säännöksistä seurasi, että yksikön etu voi olla hyväksyttävä tavoite, joka voitiin ottaa huomioon. Muun muassa henkilöstösääntöjen 1 d artiklan mukaan syrjintäkiellon periaatteen ja suhteellisuusperiaatteen rajoitukset ovat sallittuja. Unionin tuomioistuimen mukaan yksikön edun on kuitenkin oltava objektiivisesti perusteltu ja vaaditun kielitaidon tason on oltava oikeassa suhteessa yksikön tosiasiallisiin tarpeisiin nähden (edellä 26 kohdassa mainittu tuomio Italia v. komissio, EU:C:2012:752, 88 kohta).

91 Unionin tuomioistuin korosti tältä osin, että toisen kielen valintaa rajoittavissa säännöissä on vahvistettava selkeät, objektiiviset ja ennakoitavissa olevat kriteerit, jotta hakijat saavat riittävän ajoissa tietoonsa kielitaitoa koskevat vaatimukset voidakseen valmistautua kilpailuun mahdollisimman hyvin (edellä 26 kohdassa mainittu tuomio Italia v. komissio, EU:C:2012:752, 90 kohta).

92 Edellä 26 kohdassa mainitussa tuomiossa Italia v. komissio (EU:C:2012:752, 91 kohta) unionin tuomioistuin totesi, että toimielimet, joita kilpailut koskivat, eivät olleet koskaan antaneet sisäisiä sääntöjä asetuksen N:o 1 6 artiklan perusteella. Se lisäsi, ettei komissio ollut myöskään vedonnut siihen, että olisi olemassa muita toimia, kuten tiedonantoja, joissa vahvistettaisiin kyseisessä asiassa kyseessä olleeseen kilpailuun osallistumiseen tarvittavan toisen kielen valintaa koskevan rajoituksen kriteerit. Se totesi vielä, että kyseisessä asiassa riidanalaisissa kilpailuilmoituksissa ei ollut millään tavoin perusteltu niiden kolmen kielen (saksa, englanti ja ranska) valintaa, joista kyseisten kilpailujen hakijoiden oli valittava toinen kieli.

93 Näistä unionin tuomioistuimen toteamuksista ilmenee, että kilpailun hakijoiden toisen kielen valinnan rajoittaminen vain osaan kaikista virallisista kielistä on kieleen perustuvaa syrjintää (ks. vastaavasti edellä 26 kohdassa mainittu tuomio Italia v. komissio, EU:C:2012:752, 102 kohta). On nimittäin ilmeistä, että tällaisella rajoituksella suositaan tiettyjä mahdollisia hakijoita (joilla on tyydyttävä kielitaito vähintään yhdessä mainitussa kielessä), sillä he voivat osallistua kilpailuun ja heistä voi sitä kautta tulla unionin virkamiehiä tai toimihenkilöitä, kun taas niillä henkilöillä, joilla ei ole tällaista kielitaitoa, ei ole tätä mahdollisuutta.

94 Komissio väittää, ettei kyseessä ole kansalaisuuteen perustuva syrjintä. Tämä väite on kuitenkin tehoton, sillä henkilöstösääntöjen 1 d artiklassa kielletään kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän lisäksi useita muita syrjinnän muotoja, myös kieleen perustuva syrjintä.

95 Komissio väittää tässä yhteydessä asiassa T-124/13, ettei syrjintää voinut ”olla oikeudellisesti olemassa, koska hakijat saattoivat suorittaa osan [riidanalaisissa ilmoituksissa tarkoitetuista] kilpailuista omalla äidinkielellään ja koska toinen kieli oli valittava Euroopassa laajimmin puhuttujen ja yleisimmin opiskeltujen kielten joukosta”.

96 Tämä väite on hylättävä. Henkilöstösääntöjen 1 d artiklassa kielletään kaikenlainen kieleen perustuva syrjintä, vaikka tällaisen syrjinnän kohteeksi joutuneiden henkilöiden määrä olisi vähäinen. Täysin toinen seikka on sen sijaan se, voidaanko syrjintä hyväksyä muista syistä, jolloin syrjinnän kohteeksi mahdollisesti joutuvien henkilöiden vähäinen määrä voi olla pätevä peruste, joka puoltaa kyseisen toimenpiteen oikeasuhteisuutta.

97 On siis tutkittava, rikkoiko EPSO riidanalaisten ilmoitusten laatijana henkilöstösääntöjen 1 d artiklaa siksi, että se otti käyttöön kielletyn kieleen perustuvan syrjinnän, kun se rajoitti ilmoituksissa tarkoitettujen kilpailujen hakijoiden toisen kielen valintaa saksan, englannin ja ranskan kieliin.

98 On todettava, että edellä 26 kohdassa mainitussa tuomiossa Italia v. komissio (EU:C:2012:752) kyseessä olleista kilpailuilmoituksista poiketen riidanalaisissa ilmoituksissa on perustelut (ks. edellä 6 kohta) juuri mainitussa tuomiossa asetettujen edellytysten täyttämiseksi. Perusteluissa todetaan seuraavaa: ”Toisen kielen valintavaihtoehdot – – kilpailussa on määritetty yksikön edun mukaisesti. Nämä edut edellyttävät, että uudet työntekijät ovat heti toimintakykyisiä ja pystyvät kommunikoimaan sujuvasti päivittäisessä työssään. Muussa tapauksessa toimielinten toiminta häiriintyisi vakavasti.”

99 On kuitenkin huomattava, että edellä 92 kohdassa mainitut unionin tuomioistuimen muut toteamukset ovat päteviä myös käsiteltävien asioiden olosuhteissa. Kuten komissio istunnossa vahvisti, edellä 26 kohdassa mainitun tuomion Italia v. komissio (EU:C:2012:752) antamisen jälkeen ja ennen riidanalaisten ilmoitusten julkaisemista riidanalaisissa ilmoituksissa tarkoitetut toimielimet eivät olleet antaneet sen paremmin sisäisiä sääntöjä asetuksen N:o 1 6 artiklan perusteella kuin muitakaan toimia, kuten tiedonantoja, joissa vahvistettaisiin unionin virkamiesten palvelukseen ottamiseksi järjestettyyn kilpailuun osallistumiseen tarvittavan toisen kielen valintaa koskevan rajoituksen kriteerit. On nimittäin todettava, ettei oppaassa aseteta tällaista velvollisuutta.

100 Edellä 26 kohdassa mainitusta tuomiosta Italia v. komissio (EU:C:2012:752, 95 kohta) ilmenee, että edellä 99 kohdassa tarkoitetun kaltaisten sääntöjen tai tiedonantojen puuttumista ei voida kompensoida kilpailuilmoituksen sisällöllä, sillä siinä viitataan väistämättä aina tiettyyn yksittäiseen kilpailuun. Hakija ei välttämättä kykene hankkimaan ammatillisen pätevyytensä osoittamiseksi riittävää kielitaitoa kilpailuilmoituksen julkaisemisen ja siinä tarkoitettujen kirjallisten kokeiden välisenä aikana. Mahdollisuus oppia yksi kolmesta kielestä, joihin toisen kielen valinta on rajattu riidanalaisissa ilmoituksissa, tulevia kilpailuja varten edellyttää, että EPSOn vahvistamat kielet ovat selvitettävissä pitkän aikaa etukäteen. Se, että edellä 92 kohdassa tarkoitetun kaltaisia sääntöjä ei ole, ei millään tavoin takaa sitä, että kilpailussa käytettävien kielten valinta olisi pysyvä, eikä se mahdollista lainkaan ennakoitavuutta asiassa.

101 Tästä huolimatta on aluksi arvioitava, voidaanko riidanalaisissa ilmoituksissa esitetyillä perusteluilla osoittaa, että riidanalaisen kilpailun hakijoiden toisen kielen valinnan rajoittaminen saksan, englannin ja ranskan kieliin on perusteltua yksikön edun vuoksi ja että se noudattaa suhteellisuusperiaatetta.

102 Ensiksi on määriteltävä tällaisen arvioinnin parametrit. Komissio vetoaa unionin toimielinten riippumattomuuden periaatteeseen (ks. edellä 67 kohta) väittääkseen, että niillä on ”erittäin laaja” harkintavalta, koska ainoastaan ne itse voivat päättää henkilöstöpolitiikastaan. Se päättelee, että tässä yhteydessä syrjintäkiellon periaatetta voidaan katsoa loukattavan ainoastaan silloin, kun on tehty mielivaltaisia tai ilmeisen sopimattomia valintoja suhteessa tavoiteltuun päämäärään, joka on sen mukaan saada kilpailuun hakijoita, jotka ovat välittömästi toimintakykyisiä, ja ottaa palvelukseen mahdollisimman päteviä, tehokkaita ja ehdottoman luotettavia virkamiehiä.

103 Tästä on huomattava, että kieleen perustuva syrjintä voidaan mahdollisesti oikeuttaa vain tavoitteella saada kilpailuun hakijoita, jotka pystyvät alusta alkaen suoriutumaan työtehtävistään. Tällainen syrjintä ei sen sijaan edistä mahdollisimman pätevien, tehokkaiden ja ehdottoman luotettavien virkamiesten palvelukseen ottamista, sillä nämä ominaispiirteet eivät selvästikään määräydy hakijan kielitaidon perusteella.

104 Seuraavaksi on muistettava, ettei toimielinten toiminnallinen riippumattomuus vapauta niitä velvollisuudesta noudattaa unionin oikeuden sovellettavia säännöksiä ja määräyksiä, joihin kuuluu myös henkilöstösääntöjen 1 d artikla.

105 Vaikka lisäksi oikeuskäytännöstä ilmenee, että vapaan harkintavallan alaan kuuluvissa asioissa syrjintäkiellon periaatetta loukataan silloin, kun toimielimen tekemä erottelu on sääntelyllä tavoitellun päämäärän kannalta mielivaltainen tai ilmeisen sopimaton (ks. tuomio 20.3.2012, Kurrer ym. v. komissio, T-441/10 P–T-443/10 P, Kok. H., EU:T:2012:133, 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. myös vastaavasti tuomio 15.4.2010, Gualtieri v. komissio, C-485/08 P, Kok., EU:C:2010:188, 72 kohta).

106 Tässä oikeuskäytännössä ei kuitenkaan suljeta täysin pois unionin tuomioistuinten mahdollisuutta valvoa unionin virkamiesten ja toimihenkilöiden palvelukseenottoa varten järjestetyn kilpailun hakijoille asetettuja erityisiä kielitaitovaatimuksia. Edellä 90 kohdassa mainituista unionin tuomioistuimen toteamuksista päinvastoin seuraa, että unionin tuomioistuinten on varmistettava, että nämä vaatimukset ovat objektiivisesti perusteltuja ja oikeassa suhteessa yksikön tosiasiallisiin tarpeisiin nähden eli että ne eivät ole tavoitellun päämäärän kannalta mielivaltaisia tai ilmeisen sopimattomia.

107 Riidanalaisten ilmoitusten perustelujen mukaan ”yksikön – – edut edellyttävät, että uudet työntekijät ovat heti toimintakykyisiä ja pystyvät kommunikoimaan sujuvasti päivittäisessä työssään”. Kun otetaan huomioon ”EU:n toimielinten pitkäaikaisen käytännön mukaan sisäisessä viestinnässä käytettävät kielet” ja ”[yksikköjen tarpeet] ulkoisessa viestinnässä ja asiakirjojen käsittelyssä”, edellä mainitut kolme kieltä ovat ”tavallisimpia kieliä”.

108 Tämän jälkeen perusteluissa todetaan, että nämä kolme kieltä ”ovat myös kaikkein yleisimpiä valintoja toiseksi kieleksi silloinkin, kun kilpailun hakijat voivat valita kielen vapaasti”. Riidanalaisten ilmoitusten mukaan ”tämä osoittaa niiden olevan yleisiä myös nykyisessä koulutuksessa ja työelämässä, joten EU-virkoja hakevien voidaan odottaa hallitsevan ainakin yhden näistä kielistä.” Näiden toteamusten perusteella päätellään, että ”kun otetaan tasapuolisesti huomioon yksikön etu ja hakijoiden tarpeet ja valmiudet sekä lisäksi kyseisen kilpailun ala, on perusteltua järjestää kokeet näillä kolmella kielellä, jotta voidaan varmistaa, että riippumatta ensimmäisestä kielestä kaikki hakijat hallitsevat vähintään yhden kyseisistä kolmesta työkielestä.”

109 Toteamus, jonka mukaan ”arvioidessaan hakijoiden pätevyyttä – – toimielimet voivat arvioida hakijoiden valmiuksia suoriutua alusta alkaen työtehtävistään todellisissa työoloissa”, vaikuttaa olevan esitetty perusteluna sille, että tietyt kokeet järjestetään toisella kielellä, jonka kukin hakija on valinnut saksan, englannin ja ranskan kielistä. Edellytystä, jonka mukaan hakijoiden, jotka valitsevat yhden näistä kolmesta kielestä ensimmäiseksi kieleksi, on tästä huolimatta suoritettava kokeet jollakin muulla näistä kolmesta kielestä, jonka he valitsevat toiseksi kieleksi, perustellaan hakijoiden tasapuolisella kohtelulla.

110 Tämän päättelyn ytimessä on toteamus, jonka mukaan edellä mainitut kolme kieltä ovat ”tavallisimpia kieliä” erityisesti, kun otetaan huomioon ”EU:n toimielinten pitkäaikaisen käytännön mukaan sisäisessä viestinnässä käytettävät kielet”. On kuitenkin todettava, että tämä toteamus on epämääräinen, eikä sen tueksi ole esitetty konkreettisia seikkoja.

111 Unionin toimielinten sisäisessä viestinnässä käytettäviin kieliin väitetysti liittyvää käytäntöä ei nimittäin ole selitetty lainkaan. Erityisesti ei ole täsmennetty, tarkoitetaanko sillä sitä, että näitä kolmea kieltä käytetään samanaikaisesti kaikkien riidanalaisissa ilmoituksissa tarkoitettujen toimielinten kaikkien yksikköjen sisäisessä viestinnässä vai käyttävätkö tietyt yksiköt pikemminkin tiettyä kieltä ja toiset yksiköt jotain toista kieltä. Jälkimmäisessä tapauksessa vaarana on, että ne yksiköt, jotka voisivat olla kiinnostuneita ottamaan palvelukseen riidanalaisissa kilpailuissa valituiksi tulleita hakijoita, eivät käytä jotakin edellä mainituista kolmesta kielestä sisäisessä viestinnässään, mikä herättää kysymyksen siitä, onko kohtuullista ja oikeasuhteista rajoittaa niitä kieliä, joista kyseisen kilpailun hakijan on valittava toinen kielensä, edellä mainittuihin kolmeen kieleen. Tällaisessa tilanteessa kävisi nimittäin joko niin, että tiettyjä kilpailussa valituiksi tulleita hakijoita ei kuitenkaan otettaisi palvelukseen, tai niin, että kyseiset yksiköt joutuisivat ottamaan palvelukseen myös sellaisia hakijoita, jotka eivät osaa sisäisessä viestinnässä käytettyä kieltä, jolloin olisi perusteltua kyseenalaistaa edellä mainitun rajoituksen merkitys ja hyödyllisyys.

112 Komissio esitti kirjelmissään tästä aiheesta täsmennyksiä ja lisänäyttöä. Niiden tarkastelun perusteella ei kuitenkaan pystytä hälventämään vakavia epäilyksiä, joihin riidanalaisten ilmoitusten edellä mainitut toteamukset antavat aihetta.

113 Ensinnäkin komissio väittää, että saksa, englanti ja ranska ovat ”kolme tärkeintä työkieltä unionin toimielimissä”. Se kuvaa tätä tilannetta siten, että aluksi käytettiin ranskan ja saksan kieliä, joiden rinnalle tuli englannin kieli vuonna 1973. Se lisää, että unionin tuomioistuimeen kuuluvien tuomioistuinten työkieli on perinteisesti ollut ranskan kieli, kun taas englannin kieli on ”virastoissa laajimmin käytetty työkieli”. Tätä asiaintilaa tukevat kieliä koskevat järjestelyt pysyvien edustajien komiteassa (Coreper), jonka tehtävänä on SEU 16 artiklan 7 kohdan mukaisesti valmistella neuvoston työskentelyä.

114 On kuitenkin todettava, että lukuun ottamatta tiettyjä asiassa T-124/13 esitettyjä sähköpostiviestien jäljennöksiä, joilla pyrittiin osoittamaan, että saksan, englannin ja ranskan kielet ovat jäsenvaltioiden Coreperissä käyttämät viestintäkielet, komissio ei ole toimittanut muuta näyttöä edellä yhteenvetona esitettyjen väitteidensä tueksi.

115 Muun näytön puuttuessa tätä epätarkkaa ja yleisluonteista väitettä siitä, että saksa, englanti ja ranska olisivat unionin toimielinten tärkeimmät työkielet, ei voida hyväksyä. Komissio itsekin myöntää, että unionin tuomioistuimeen kuuluvien tuomioistuinten työkieli on perinteisesti ranska. On lisäksi yleisesti tiedossa, että Euroopan parlamentin jäsenet ilmaisevat itseään täysistunnossa ja valiokunnissa kaikilla virallisilla kielillä. Sama pätee neuvostossa kokoontuviin jäsenvaltioiden edustajiin.

116 Vaikka hyväksyttäisiin komission väite siitä, että edellä mainitut kolme kieltä ovat Coreperissä käytetyt viestintäkielet (minkä Italian tasavalta on kiistänyt asiassa T-124/13), tällä seikalla ei ole merkitystä käsiteltävän riita-asian ratkaisun kannalta. Asiakirja-aineistosta ei nimittäin käy ilmi eikä komissio väitä, että Coreperin toiminta olisi jollain tapaa yhteydessä niihin työtehtäviin, joita riidanalaisten kilpailujen hakijat todennäköisesti suorittaisivat, jos he tulevat valituiksi kilpailussa ja heidät otetaan palvelukseen.

117 Tämä toteamus pätee yleisemmin kaikkiin mahdollisiin väitteisiin siitä, että tietty yksi tai useampi kieli on unionin toimielinten työkieli: vaikka oletettaisiin, että tietyn toimielimen jäsenet käyttävät työkielenä ainoastaan tiettyä yhtä tai useampaa kieltä, ilman perusteellisempia selityksiä ei voida olettaa, että vasta palvelukseen otetulle virkamiehelle, joka ei osaa mitään näistä kielistä, ei löydettäisi välittömästi jotakin hyödyllistä työtä kyseisessä toimielimessä.

118 Toiseksi komissio väittää, että saksa, englanti ja ranska ovat ne kolme kieltä, joille lähes kaikki asiakirjat käännetään komission käännöstoimen pääosastossa. Komissio esitti tämän väitteensä tueksi tilastotietoja vuosina 2000–2012 käännettyjen asiakirjojen lähtö- ja kohdekielistä. Sen mielestä niistä voidaan selvästi päätellä, että kyseiset kolme kieltä ovat yksikköjen esittämissä käännöspyynnöissä yleisimmät sekä lähtökielinä, kun ulkopuolelta tullut asiakirja käännetään sisäistä käyttöä varten, että kohdekielinä, kun sisäisiä asiakirjoja käännetään ulkoiseen käyttöön.

119 Aluksi on huomautettava, että näiden tilastotietojen merkityksellisyys kärsii siitä, että ne koskevat ainoastaan komissiota. Minkään seikan perusteella ei nimittäin voida todeta, että tilanne on sama riidanalaisissa ilmoituksissa tarkoitetuissa muissa toimielimissä.

120 Lisäksi on todettava, että komissio on ottanut virheellisesti lähtökohdaksi sen olettaman, että käännettyjen asiakirjojen lähtökieltä koskevat tilastotiedot kattavat ainoastaan ulkoiset asiakirjat, jotka on käännetty komission sisäiseen käyttöön, ja että vastaavasti käännettyjen asiakirjojen kohdekieltä koskevat tilastotiedot kattavat ainoastaan sisäiset asiakirjat, jotka on tarkoitettu ulkoiseen käyttöön. Komission esille ottamissa tilastotiedoissa käännetyt sivumäärät on eritelty alkuperäisen asiakirjan kielen (lähtökieli) ja sen kielen perusteella, johon käännös on tehty (kohdekieli), mutta niissä ei ole eroteltu sisäiseen ja ulkoiseen käyttöön tarkoitettuja käännöksiä.

121 Näin ollen on mahdotonta määritellä niiden tilastoissa huomioon otettujen, komission yksiköissä laadittujen asiakirjojen osuutta, jotka on tarkoitettu sisäiseen käyttöön tai jotka ovat merkityksellisiä riidanalaisissa ilmoituksissa tarkoitettujen alojen kannalta. Jos merkittävä osa käännetyistä sivumääristä on nimittäin peräisin komission ulkopuolelta, käännettyjen asiakirjojen lähdekieltä koskevien tilastotietojen merkityksellisyys komission sisäisen viestinnän kieliä määritettäessä on kyseenalainen. Koska tilastotiedoissa ei ole eritelty yksiköitä, joiden käyttöön käännökset on tehty, niistä mahdollisesti tehtävät päätelmät siitä, mitä kieliä käytetään komission sisäisessä viestinnässä kokonaisuutena tarkasteltuna, eivät välttämättä päde niiden komission yksiköiden sisäiseen tilanteeseen, joihin riidanalaisissa ilmoituksissa tarkoitetut alat liittyvät.

122 Komission toimittamilla tilastotiedoilla ei joka tapauksessa voida tukea sen väitteitä, jotka muistuttavat riidanalaisissa ilmoituksissa esitettyjä perusteluita.

123 Vaikka käännettyjen asiakirjojen lähtökieliä koskevat tilastotiedot osoittavat, että englannin kieli on käännettyjen asiakirjojen yleisin lähtökieli ja vastaavasti ranska toiseksi ja saksa kolmanneksi yleisin, näiden kolmen kielen väliset erot ovat huomattavan suuret.

124 Vuonna 2012 englanninkielisten asiakirjojen osuus käännetyistä asiakirjoista oli 77,06 prosenttia, kun taas ranskankielisiä niistä oli 5,2 prosenttia ja saksankielisiä 2,9 prosenttia. Tilanne oli pääosin sama vuonna 2011, jolloin käännetyistä asiakirjoista 80,63 prosenttia oli englanninkielisiä, 5,76 prosenttia ranskankielisiä ja 2,28 saksankielisiä. Vuosina 2000–2012 englannin kielen osuus kasvoi huomattavasti (55,08 prosentista 77,06 prosenttiin), kun taas ranskan kielen osuus pieneni merkittävästi (32,49 prosentista 5,2 prosenttiin) ja saksan kielen osuus jonkin verran (4,08 prosentista 2,9 prosenttiin). Lisäksi on todettava, että saksan ja italian kielten, joka oli vuotta 2012 lukuun ottamatta neljänneksi yleisin kieli, välinen ero on pieni. Vuonna 2010 saksan kielen osuus oli 2,24 prosenttia verrattuna italian kielen 2,06 prosenttiin, kun taas vuonna 2011 luvut olivat 2,28 prosenttia ja 1,49 prosenttia. Vuonna 2012 neljännellä sijalla olivat espanjan ja kreikan kielet, joiden molempien osuus käännetyistä sivuista oli 1,61 prosenttia verrattuna saksan kielen 2,9 prosenttiin.

125 Kun tarkastellaan käännettyjen tekstien kohdekielistä laadittuja tilastoja, on totta, että tuoreimmissa tilastoissa (vuosilta 2011 ja 2012) englannin, ranskan ja saksan kielet ovat tässä järjestyksessä kolmella ensimmäisellä sijalla. Ero näille kielille käännettyjen sivumäärien ja muille kielille käännettyjen sivumäärien välillä ei kuitenkaan ole merkittävä. Vuonna 2011 kaikista käännetyistä sivuista 12,31 prosenttia käännettiin englannin kielelle, 7,92 prosenttia ranskan kielelle, 6,53 prosenttia saksan kielelle, 4,27 prosenttia italian kielelle, 4,20 prosenttia espanjan kielelle, 4,13 prosenttia hollannin kielelle, 4,09 prosenttia portugalin kielelle ja 3,94 prosenttia kreikan kielelle, ja muille virallisille kielille tehtyjen käännösten osuus oli kussakin kielessä yli 3,5 prosenttia käännetyistä sivuista, lukuun ottamatta iirin kieltä (0,61 prosenttia käännetyistä sivuista). Vuonna 2012 puolestaan kaikista käännetyistä sivuista 14,92 prosenttia käännettiin englannin kielelle, 8,25 prosenttia ranskan kielelle ja 6,47 prosenttia saksan kielelle, kun taas italian kielelle käännettiin 4,40 prosenttia, espanjan kielelle 4,26 prosenttia ja muille virallisille kielille kullekin vähintään 3,35 prosenttia kaikista käännetyistä sivuista (lukuun ottamatta iirin kieltä, jonka osuus oli 0,41 prosenttia). Näiden tilastotietojen perusteella ei voida päätellä, että riidanalaisessa kilpailussa valituksi tullut hakija, jolla on tyydyttävä englannin, ranskan tai saksan kielen taito, pystyisi ensimmäisestä päivästä alkaen suoriutumaan kaikista työtehtävistään, kun taas hakija, jolla on vähintään tyydyttävä kielitaito kahdessa muussa virallisessa kielessä, ei siihen pystyisi.

126 Näistä tilastotiedoista käy ilmi, että hyvin suuri osuus käännetyistä sivumääristä oli peräisin englannin kielellä (lähtökieli) laadituista alkuperäisistä asiakirjoista. Riidanalaisissa ilmoituksissa ei kuitenkaan edellytetä yksinomaan tyydyttävää englannin kielen taitoa. Hakija, jolla ei ole tyydyttävää englannin kielen taitoa, voi osallistua näissä ilmoituksissa tarkoitettuihin kilpailuihin, jos hänellä on tyydyttävä saksan tai ranskan kielen taito. Kuten edellä todettiin, kummankin näiden kahden kielen osuus sekä lähtö- että kohdekielenä kaikista komission yksiköissä käännetyistä sivumääristä on suhteellisen pieni. Jos kyseisiin kilpailuihin voi osallistua hakija, joka osaa toisena kielenä ainoastaan toista näistä kahdesta kielestä, on perusteetonta sulkea kilpailusta pois sellaiset mahdolliset hakijat, jotka osaavat muita virallisia kieliä.

127 Kolmanneksi komissio väittää asiassa T-124/13, että saksan, englannin ja ranskan kielet ovat sen virkamiesten ja toimihenkilöiden yleisimmin käyttämät kielet. Se esittää tämän väitteen tueksi taulukon, joka on poimittu komission virkamiesten ja toimihenkilöiden henkilötietojärjestelmästä ja joka toimitettiin komission henkilöstöhallinnon pääjohtajan 14.3.2013 lähettämällä sähköpostiviestillä myös Italian tasavallalle. Komission mukaan tästä taulukosta käy ilmi, että ranska, saksa ja englanti ovat sen virkamiesten ja toimihenkilöiden useimmiten pääkielekseen ilmoittamat kielet, ja näiden jälkeen tulevat hollannin ja italian kielet.

128 Aivan aluksi on todettava, että edellä esitetyt varaumat siitä, että käännettyjä asiakirjoja koskevat tilastot liittyvät ainoastaan komissioon, pätevät myös tähän taulukkoon, joka koskee ainoastaan komission henkilöstöä.

129 Tämän seikan lisäksi on todettava, että kyseisessä taulukossa luokitellaan komission virkamiehet ja toimihenkilöt heidän pääkielensä eli ilmeisesti heidän äidinkielensä mukaan. Toisin kuin komissio väittää, sen perusteella ei siis voida tehdä hyödyllistä päätelmää siitä, mitä kieliä komission virkamiehet käyttävät, sillä komission virkamiesten ja toimihenkilöiden on äidinkielensä lisäksi osattava tyydyttävästi vähintään yhtä muuta kieltä, kuten henkilöstösääntöjen 28 artiklan f alakohdassa edellytetään (ks. edellä 87 kohta).

130 Lisäksi on todettava, että komissio tulkitsee taulukkoa virheellisesti väittäessään, että virkamiehet ja toimihenkilöt, joiden pääkieli on englanti (9,1 prosenttia), muodostavat kolmanneksi suurimman ryhmän niiden virkamiesten ja toimihenkilöiden jälkeen, joiden pääkieli on ranska (26,9 prosenttia) tai saksa (11,1 prosenttia). Tosiasiassa virkamiehet ja toimihenkilöt, joiden pääkieli on englanti, ovat neljännellä sijalla, sillä heitä suuremman ryhmän muodostavat hollannin pääkielekseen ilmoittaneet virkamiehet ja toimihenkilöt (9,2 prosenttia). Viidentenä ovat virkamiehet ja toimihenkilöt, joiden pääkieli on italia (9 prosenttia), minkä jälkeen tulevat virkamiehet ja toimihenkilöt, joiden pääkieli on espanja (6,8 prosenttia), kreikka (4 prosenttia) ja puola (4 prosenttia).

131 Näillä luvuilla ei siis voida edes komission osalta perustella riidanalaisissa ilmoituksissa asetetun kaltaista vaatimusta, jonka mukaan hiljattain palvelukseen otetulla virkamiehellä tai toimihenkilöllä on oltava tyydyttävä saksan, englannin tai ranskan kielen taito. Kun kilpailun hakijalla on parhaimmassa tapauksessa tyydyttävä ranskan kielen taito, hän käyttää kieltä, joka on pääkielenä noin neljäsosalla komission virkamiehiä ja toimihenkilöitä. Kyseiset kaksi muuta kieltä (saksa ja englanti) ovat kumpikin pääkielenä noin joka kymmenennellä komission virkamiehellä tai toimihenkilöllä. On vaikea ymmärtää, miksi näistä kielistä jommankumman osaamisen tulisi olla välttämätöntä hiljattain palvelukseen otetulle virkamiehelle tai toimihenkilölle, etenkin kun muiden kielten, kuten italian, joka on virkamiesten ja toimihenkilöiden pääkielenä yhtä usein kuin saksa tai englanti kieli, vastaavaa osaamista ei vaadita.

132 Komissio esitti samassa asiassa toimittamansa vastauksen liitteenä toisen taulukon, jossa komission virkamiehet ja toimihenkilöt on eritelty kansalaisuuden ja toisen kielen mukaan. Kyseisessä taulukossa esitetään myös kielikohtainen keskimääräinen osuus, joka on englannin kielen osalta 56,4 prosenttia, ranskan kielen osalta 19,8 prosenttia, saksan kielen osalta 5,5 prosenttia, hollannin kielen osalta 2,2 prosenttia, italian kielen osalta 2 prosenttia ja espanjan kielen osalta 1,6 prosenttia, ja muiden virallisten kielten keskimääräinen osuus on alle 1 prosentti. Myös sarakkeessa ”n/a”, johon on komission istunnossa antamien selvennysten mukaan koottu ne henkilöstön jäsenet, jotka eivät ilmoittaneet toista kieltä, keskimääräiseksi osuudeksi on ilmoitettu 11,5 prosenttia.

133 On jälleen todettava, että vaikka tarkastelu rajoitetaan koskemaan vain komissiota, kyseisessä taulukossa esitetyt tiedot eivät riitä perusteeksi vaatimukselle, joka koskee käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltaisen kilpailun hakijoiden kielitaitoa. Taulukossa otetaan ensinnäkin huomioon ainoastaan kunkin virkamiehen ilmoittama toinen kieli, eikä se siten anna kovinkaan tarkkaa kuvaa komission virkamiesten ja toimihenkilöiden kielitaidosta. Jotta voitaisiin selvittää, kuinka usealla on vähintään tyydyttävä taito esimerkiksi englannin kielessä, huomioon olisi otettava myös ne henkilöt, joiden pääkieli on englanti, ja ne henkilöt, joilla englanti on kolmas tai neljäs kieli (eikä ainoastaan toinen kieli), koska ei voida sulkea pois sitä, että virkamiehellä tai toimihenkilöllä on useamman kuin kahden kielen tyydyttävä taito.

134 Vaikka oletettaisiin, että englannin ja tietyssä määrin myös ranskan kielen prosentuaalisilla osuuksilla voidaan perustella vaatimusta siitä, että hakijoiden, jotka tavoittelevat virkaa komissiosta, on osattava tyydyttävästi vähintään toista näistä kahdesta kielestä, kyseisen taulukon tiedoilla ei joka tapauksessa voida perustella sitä, että niiden kielten, joiden osaamista vaaditaan, joukkoon on sisällytetty myös saksan kieli, joka on noin joka kymmenennen virkamiehen pääkieli ja jonka on ilmoittanut toiseksi

kielekseen vain 5,5 prosenttia komission virkamiehistä. Jos saksa luetaan näihin kieliin, olisi kohtuullista lukea niihin myös italian, espanjan ja jopa hollannin kielet, sillä näiden kolmen kielen prosenttiosuudet eivät ole saksan kielen osuutta kovinkaan paljon pienempiä.

135 Kilpailun hakijoiden toisen kielen valinnan rajaamista muutamaan viralliseen kieleen ei voida pitää objektiivisesti perusteltuna ja oikeasuhteisena, kun näihin kieliin kuuluu sellaisen kielen lisäksi, jonka osaaminen on toivottavaa ja jopa välttämätöntä, myös muita kieliä, joiden osaamisesta ei ole mitään erityistä etua. Jos vaihtoehdoksi sille ainoalle kielelle, jonka osaamisesta on etua vasta palvelukseen otetulle virkamiehelle, hyväksytään sellaisia kieliä, joiden osaamisesta ei ole tällaista etua, ei ole mitään pätevää syytä olla hyväksymättä vaihtoehdoksi myös kaikkia muita virallisia kieliä.

136 Neljänneksi komissio väittää, että saksa, englanti ja ranska ovat unionin jäsenvaltioissa yleisimmin opiskellut ja puhutut vieraat kielet. Komissio esittää väitteidensä tueksi Statistics in Focus -julkaisun numerossa 49/2010 julkaistun Eurostatin raportin, jonka mukaan englannin kieli on ”yleisimmin opiskeltu vieras kieli [Euroopassa] kaikilla koulutustasoilla, ja sen jälkeen tulevat ranskan, saksan, venäjän ja jossain määrin myös espanjan kielet”, ja ”[Euroopassa] yleisimmin puhuttuna vieraana kielenä pidetään englantia, jonka jälkeen tulevat saksan, venäjän, ranskan ja espanjan kielet”.

137 Nämä tilastotiedot koskevat kaikkia unionin kansalaisia, eikä voida olettaa, että ne antavat oikean käsityksen unionin virkamiesten kielitaidosta. Ainoa seikka, jonka nämä tilastotiedot osoittavat, on joka tapauksessa se, että niiden mahdollisten hakijoiden määrä, joihin riidanalaisissa ilmoituksissa tarkoitettujen kilpailujen toisen kielen valinnan rajoittaminen saksan, englannin ja ranskan kieliin vaikuttaa kielteisesti, on suppeampi kuin se olisi siinä tapauksessa, että valinta olisi rajattu joihinkin muihin kieliin. Pelkästään tämän seikan perusteella ei kuitenkaan voida päätellä, ettei kyseinen rajoitus ole syrjivä, sillä niiden henkilöiden pieni määrä, joihin rajoitus vaikuttaa kielteisesti, ei voi olla tässä yhteydessä pätevä argumentti (ks. edellä 96 kohta).

138 Näillä tuloksilla voitaisiin enintään osoittaa kyseisen rajoituksen oikeasuhteisuus, jos osoittautuisi, että se on yksikön edun mukainen. Komissio ei kuitenkaan ole osoittanut, että viimeksi mainittu edellytys täyttyy.

139 Edellä esitettyjä toteamuksia voidaan soveltaa myös näyttöön, jota komissio on esittänyt osoittaakseen, että saksan, englannin ja ranskan kielet olivat kaikkein yleisimpiä valintoja toiseksi kieleksi silloinkin, kun kilpailuun hakijat saattoivat valita kielen vapaasti. Se, että niiden hakijoiden määrä, joilla ei ole mahdollisuutta valita kilpailun toiseksi kieleksi jotain muuta kieltä, voi olla pieni, ei tarkoita, ettei näitä hakijoita ole syrjitty.

140 Viidenneksi komissio väittää asiassa T-124/13 esittämässään vastauksessa, että unionin toimielinten hallintojohtajien kokous on hankkinut tarvittavat arvioinnit siitä, voitiinko saksan, englannin ja ranskan kielten katsoa edustavan parhaiten toimielinten yksiköissä käytettyjä kieliä. Sen mukaan hallintojohtajat sopivat kokouksessa EPSOn järjestämissä kilpailuissa käytettäviä kieliä koskevasta yleisnäkemyksestä.

141 Se esitti hallintojohtajien kokouksen puheenjohtajan 10.6.2013 päiväämän kirjeen, josta ilmenee, että unionin toimielinten hallintojohtajat – lukuun ottamatta unionin tuomioistuimen edustajaa, joka esitti varauman ja pidättyi ottamasta kantaa asiaan – olivat kokouksessa sopineet yleisnäkemyksestä, joka koskee kielten käyttöä EPSOn järjestämissä kilpailuissa. Se toimitti myös yleisnäkemystä koskevan asiakirjan.

142 Nämä seikat, jotka on lisäksi esitetty riidanalaisten ilmoitusten julkaisemisen ja kanteiden nostamisen jälkeen, eivät aseta edellä esitettyjä toteamuksia kyseenalaisiksi. Hallintojohtajien kokouksessa hyväksytty yleisnäkemys ei sisällä mitään uutta tosiseikkaa edellä tarkasteltuihin seikkoihin verrattuna. Komissio itsekin väittää, että hallintojohtajien tutkimat tiedot ovat ”pääosin samat” kuin ne tiedot, jotka komissio esitti vastineensa liitteessä. Edellä esitetyistä syistä kyseisillä tiedoilla ei kuitenkaan

voida perustella unionin toimielinten sisäisessä viestinnässä käytettäviä kieliä koskevia väitteitä, jotka on esitetty riidanalaisten ilmoitusten perusteluissa tai komission kirjelmissä. Sillä ei ole merkitystä, että unionin toimielinten hallintojohtajat ovat kannanotosta pidättynyttä unionin tuomioistuimen edustajaa lukuun ottamatta tulleet toisenlaiseen päätelmään.

143 Kuudenneksi komissio väittää vielä, että riidanalaisissa ilmoituksissa tehtyä toisen kielen valinnan rajoitus voidaan perustella kokeiden luonteella. Sen mielestä erityisesti arviointikeskuksessa suoritettava vaihe edellyttää sen varmistamista, että kokeet toteutetaan tietyllä viestintäkielellä, jotta voidaan taata hakijoiden yhdenmukainen arviointi ja jotta helpotetaan sekä hakijoiden keskinäistä että hakijoiden ja valintalautakunnan välistä viestintää.

144 Tästä väitteestä riittää kun todetaan, ettei kyseiselle rajoitukselle ole esitetty tällaisia perusteita riidanalaisten ilmoitusten perusteluissa. Ei myöskään voida päätellä, että riidanalaisista ilmoituksista johtuva kieleen perustuva syrjintä olisi perusteltua muista kuin näissä ilmoituksissa esitetyistä syistä. Näin ollen myös tämä väite on hylättävä.

145 Edellä esitetyn perustella on siis pääteltävä, että riidanalaisissa ilmoituksissa tarkoitettujen kilpailujen hakijoita koskeva toisen kielen valinnan rajoittaminen saksan, englannin ja ranskan kieliin ei ole objektiivisesti perusteltua eikä oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään, joka on komission mukaan sellaisten virkamiesten ja toimihenkilöiden palvelukseen ottaminen, jotka voivat alusta alkaen suoriutua työtehtävistään.

146 Tällaisen rajoituksen periaatetta ei nimittäin voida puolustaa vain viittaamalla siihen, että asetuksen N:o 1 1 artiklassa määritellään useita kieliä unionin virallisiksi kieliksi ja työkieliksi ja siihen, että tämän artiklan johdosta on valittava sisäisen viestinnän kieleksi tai viestintäkieleksi suppeampi määrä kieliä tai jopa vain yksi kieli. Yhden tietyn tai useiden tiettyjen kielten valinta ja kaikkien muiden kielten poissulkeminen on vielä perusteltava objektiivisesti.

147 Juuri tätä EPSO, joka laati riidanalaiset ilmoitukset, ja komissio, joka on vastaajana unionin yleisessä tuomioistuimessa, eivät tehneet. Komission toimittamissa tiedoissa mikään ei osoita, että hiljattain palvelukseen otettu virkamies, jolla on tyydyttävä saksan, englannin tai ranskan kielen taito, pystyy välittömästi suoriutumaan työtehtävistään, kun taas hakija, jolla on vähintään tyydyttävä taito kahdessa muussa virallisessa kielessä, ei siihen pystyisi.

148 Näin ollen Italian tasavallan asiassa T-124/13 esittämä kolmas ja seitsemäs kanneperuste samoin kuin Espanjan kuningaskunnan asiassa T-191/13 esittämä toinen kanneperuste on hyväksyttävä, eikä muita jäljellä olevia kanneperusteita ole tarpeen tutkia vaan riidanalaiset ilmoitukset on kumottava myös siksi, että niissä rajoitetaan hakijoiden toisen kielen valintaa saksan, englannin ja ranskan kieliin.

149 Tämän päätelmän johdosta ei myöskään ole tarpeen lausua Espanjan kuningaskunnan asiassa T-191/13 esittämästä vastaväitteestä, joka koskee sitä, onko kilpailuilmoituksessa EPSO/AD/248/13 tarkoitetun kilpailun kunkin hakijan saksan, englannin ja ranskan kielten joukosta valitsemaa toista kieltä lainmukaista käyttää tietyissä kilpailun viimeisen vaiheen kokeissa.

150 Päätelmä, jonka mukaan kyseessä oleva kilpailuilmoitus on lainvastainen siltä osin, että siinä rajoitetaan hakijoiden toisen kielen valintaa, merkitsee nimittäin samalla väistämättä myös tietyissä kilpailun viimeisen vaiheen kokeissa käytettävän kielen rajoittamisen lainvastaisuutta, joten käsiteltävän asian olosuhteissa Espanjan kuningaskunnan riitauttaman, ilmoituksen EPSO/AD/248/13 kolmannen osan lainvastaisuuden tutkiminen jää vaille tarkoitusta.

151 Kuultuaan istunnossa asian T-124/13 asianosaisia, jotka eivät esittäneet tätä seikkaa koskevia vastaväitteitä, unionin yleinen tuomioistuin katsoo, ettei riidanalaisissa ilmoituksissa kyseessä olevien kilpailujen tuloksia ole syytä kyseenalaistaa (ks. vastaavasti edellä 26 kohdassa mainittu tuomio Italia v. komissio, EU:C:2012:752, 103 kohta ja tuomio 16.10.2013, Italia v. komissio, T-248/10, Kok., EU:T:2013:534, 45–51 kohta).

Oikeudenkäyntikulut

152 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on hävinnyt asianosainen, se on velvoitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan sekä Italian tasavallan oikeudenkäyntikuluista asiassa T-124/13 ja Espanjan kuningaskunnan oikeudenkäyntikuluista asiassa T-191/13 näiden kahden jäsenvaltion vaatimusten mukaisesti.

153 Espanjan kuningaskunta, joka on asiassa T-124/13 väliintulijana, vastaa työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaisesti omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Asiat T-124/13 ja T-191/13 yhdistetään tuomion antamista varten.

2) Ilmoitus avoimesta kilpailusta EPSO/AST/125/12 varallaololuettelon laatimiseksi tilintarkastus-, kirjanpito- ja rahoitus- sekä talous- ja tilastoalan hallintoavustajien myöhempää palvelukseen ottamista varten, ilmoitus avoimesta kilpailusta EPSO/AST/126/12 varallaololuettelon laatimiseksi biologian, biotieteiden ja terveystieteiden, kemian, fysiikan ja materiaalitieteiden, ydintutkimuksen, maa- ja vesirakennuksen ja konetekniikan sekä sähkötekniikan ja elektroniikan alan hallintoavustajien myöhempää palvelukseen ottamista varten ja ilmoitus avoimesta kilpailusta EPSO/AD/248/13 varallaololuettelon laatimiseksi rakennusturvallisuuden ja rakennustekniikan alan hallintovirkamiesten (AD 6) myöhempää palvelukseen ottamista varten kumotaan.

3) Euroopan komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan Italian tasavallalle asiassa T-124/13 ja Espanjan kuningaskunnalle asiassa T-191/13 aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

4) Espanjan kuningaskunta vastaa omista väliintuloon liittyvistä oikeudenkäyntikuluistaan asiassa T-124/13.

Gratsias Kancheva Wetter

Julistettiin Luxemburgissa 24 päivänä syyskuuta 2015.

Allekirjoitukset